

2. III
Ч.

Т

Поштарина плаћена у готову

ГЛАСНИК

АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ А. П. ВОЈВОДИНЕ

Година VII

Нови Сад, јануар 1958

Број 1

САДРЖАЈ:

Извештај Управног одбора АК АПВ
скупштине за годину 1956 и 1957;

О. Пушник:

Раскидање уговора о преносу права
својине земљишта и зграда;

Д. Бабић:

Разграничавање стварне надлежности
између војних редовних судова у
кривичним стварима;

В. Вуличевић:

О статусу подстанара;

К. Х.:

„ГЛАСНИК“ у 1957 години;

Из судске праксе;

Службена саопштења;

Прорачуни за 1958 годину;

Предлог статута АК АПВ;

Предлог пословника скупштине

АК АПВ.

1111

ГЛАСНИК

АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ А. П. ВОЈВОДИНЕ

Година VII

Нови Сад, јануар 1958

Број 1

ИЗВЕШТАЈ

УПРАВНОГ ОДБОРА АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ АПВ ЗА 1956 и 1957 ГОДИНУ

У овом извештајном периоду сви органи Коморе обавили су замашне задатке — а са каквим успехом треба ова скупштина да оцени. Посебно је извршни одбор, односно сада управни одбор Коморе био ангажован у решавању неколико важних питања адвокатуре — која су решавана у заједници са осталим Коморама преко Савеза адвокатских комора, као и по разним текућим питањима редовног рада Коморе.

Најзначајнији догађај по адвокатуру, у овом извештајном периоду, био је израда и доношење новог Закона о адвокатури. Познато је да је при изради новог Закона о адвокатури видног учешћа узео Савез адвокатских комора у коме послу је активно учествовала и наша Комора путем својих претставника, а сем тога претседник управног одбора био је и члан комисије Савезног извршног већа за израду нацрта Закона о адвокатури. Сви наши радни одбори продискутовали су нацрт који је претрпео неколико измена, стављали су своје примедбе, које су делом и уважене. Посебно се у овим дискусијама поздравило увођење принципа друштвеног управљања у раду Коморе, те уложило напора да овај систем у адвокатури да што ефектније резултате. Приликом изгласавања самог закона у Народној скупштини дао је експозе потпретседник СИВ-а Александар Ранковић, који је подвукао значај и улогу адвокатуре као јавне службе и који је изразио уверење да ће адвокатура у новим условима постићи успехе онакве какве то захтева од ње друштвена заједница. Сем тога, друг Ранковић је указао на потребу хитног решења још нерешених питања која учвршћују материјалну базу адвокатуре, као што је ревизија социјалног осигурања и израда нове Тарифе о награди адвоката.

После доношења новог Закона о адвокатури органи Коморе нашли су се у ситуацији да изврше саобраћавање свога рада са новим Законом о адвокатури, да би се нови Закон о адвокатури спровео кроз живот. Стога је управни одбор Коморе израдио предлог статута Коморе и предлог пословника за рад скупштине, који ће бити предложени скупштини на одобрење. Нови статут Коморе треба да послужи као инструменат за разраду и спровођења у живот прописа Закона о адвокатури и утврди правила процедуре рада органа Коморе. Он обележава индивидуалност наше Коморе, а да би нови Закон о адвока-

тури на читавој територији наше државе био једнако примењиван овај статут се разликује од статута осталих Комора само уколико је требало водити рачуна о нашим локалним приликама.

Управни одбор Коморе преко својих претставника у Савезу адвокатских комора, као и преко посебне комисије Коморе учествовао је у изради нацрта нове Тарифе о награђивању адвоката и Правилника о наградама адвоката. Сви колективи продискутовали су ова питања, а неки ставили примедбе које су уважене. Нова Тарифа о награђивању адвоката налази се на разматрању код СИВ-а. Ова тарифа треба знатно да допринесе побољшању могућности рада и животних услова адвоката.

У овом извештајном периоду Савез адвокатских комора је закључио нови Уговор о социјалном осигурању са Савезним заводом за соц. осигурање 18 IV 1957 године, који је нешто побољшао положај адвоката у односу на ранији уговор. Разуме се да управни одбор Коморе није у потпуности задовољан, као ни већина нашег чланства, те стога треба нови органи Коморе да настоје да будући уговор, који треба да буде склопљен према одредбама новог Закона о пензијама, нађе повољнија решења како за питање стажа тако и за разврставање адвоката, што неће бити тешко баш позивом на речи друга Ранковића у експозеу Народној скупштини којима се дотакао код овог проблема.

Управни одбор Коморе настојао је и преко Савеза адвокатских комора и путем јавне дискусије и путем написа у „Гласнику” да се приступи измени система опорезивања. Како нови Закон о адвокатури ставља адвокатуру у ред јавних служби то према томе досадашњи облици пореза који су били предвиђени за опорезивање адвоката више не одговарају. Ово су исти облици пореза који су предвиђени за слободне професије и занатлије. Стога је управни одбор ове Коморе као и Савез адвокатских комора израдио посебне пројекте за предлог СИВ-у да се систем опорезивања адвоката измени. Наши радни одбори такође су дискутовали по овом питању, па се дошло до закључка да треба ставити предлог да се адвокатура издвоји из групе слободних професија и заната, те да јој се одреди опорезивање путем посебне стопе, путем маркица, паушално или аналогно опорезивању јавног службеника. Ово питање се разматра код надлежних органа и сматрамо да ће у сагласности са предлозима адвокатских организација бити решено.

Нови Закон о адвокатури отворио је нове могућности за унапређење и учвршћивање адвокатуре и поставио нове озбиљне темеље на којима се актуелни проблеми адвокатуре могу решити повољно и по друштвену заједницу и по саме адвокате. Нека основна питања су већ решена, односно налазе се у коначној фази решавања, па ће у будуће остала питања бити далеко брже и лакше решена и решавана. Живот ће стално изискивати нове форме за решавање текућих проблема, а основно је то да постоје одговарајући инструменти који ће омогућити да се ова питања решавају.

Обележавањем адвокатуре као јавне службе коначно је адвокатура учвршћена у својој функцији и сада припада прошлости свака

тврдња, да је адвокатура приватна професија, која тек треба да нађе своје место у нашем друштву. Даље учвршћивање адвокатуре има да се врши у овим оквирима. Друштвено управљање, пак, изједначује систем самоуправљања у адвокатури са системом самоуправљања у свим друштвеним службама и повезује адвокатуру као професију са друштвеном заједницом кроз заједничко третирање и професионалних питања и друштвених питања везаних за адвокатуру. Ово су два највећа достигнућа наше адвокатуре како са професионалног гледишта тако и са друштвеног, која јој коначно дају савремено социјалистичко обележје.

СТАЊЕ АДВОКАТУРЕ У ВОЈВОДИНИ

Број уписаних адвоката у именику адвоката Адвокатске коморе у Војводини на дан 31 XII 1957 године износио је укупно 382, док је истог дана у именику адвокатски приправника ове коморе било уписано укупно 42 адвокатска приправника. Упоређујући ове бројке са бројним стањем адвоката, односно адвокатских приправника на крају 1955 године види се да се број адвоката у овом извештајном периоду повећао за 14 (368), док се број адвокатских приправника смањило за 8 (50).

За време овог извештајног периода (1956—1957 година) у именик адвоката уписано је 37 нових адвоката.

Прилив новоуписаних адвоката, у односу на њихову ранију делатност показује следећу структуру: из редова адвокатских приправника — по положеном адвокатском испиту — уписано је 6 нових адвоката; са подручја других Комора 6 адвоката; из службе код органа државне управе у адвокатуру је дошло 10; из установа 5; из привредних организација 3; пензионера 5 и 2 бивша адвоката.

За време извештајног периода из изменика адвоката брисано је укупно 23 адвоката и то 10 услед смрти; због заснивања сталног службеничког односа 10; због иселења из земље 1; због остваривања права на старосну пензију 2.

За време извештајног периода у именик адвокатских приправника уписано је укупно 27 адвокатских приправника. Прилив у редове адвокатских приправника, у односу на њихову ранију делатност, био је следећи: са правних факултета — непосредно по завршетку студија — 10; из редова судских приправника 4; из установа 5; из привредних организација 5; 2 бивша адвокатска приправника и један пензионер.

За исто ово време из изменика адвокатских приправника брисано је укупно 35 адвокатских приправника и то: по положеном адвокатском испиту 5; због заснивања сталног службеничког односа 11 и услед одрицања од даљег вршења приправничке вежбе 14. Због ступања у ЈНА ради отслужења кадровског рока брисано је 5 адвокатска приправника.

Анализом ових бројева долази се до закључка, да је апсолутни број адвоката у извештајном периоду, у односу на годину која је претходила овом, повећан за 14, док је за исто ово време број адвокатских приправника, у односу на претходну годину, опао за 8.

Разматрајући и оцењујући структуру прилива новоуписаних адвоката, у односу на њихову ранију делатност, установљава се да је свега 6 — од укупног броја уписаних адвоката (37) — у адвокатуру дошло из редова адвокатских приправника, дакле једва 1/6, док у години која је претходила извештајном периоду број оваквих износи је једну половину укупног броја новоуписаних адвоката. — Истина је, додуше, да је знатан број новоуписаних адвоката ту скоро положио адвокатски испит а у редове адвоката су дошли из разних служби у органима државне управе, установа и привредним организацијама, а у већини су то средовечни људи. Прилив пензионера у редове адвоката није опао ни у 1957 години — по ступању у живот новог Уговора о социјалном осигурању адвоката — мада се према прописима новог Уговора пензионерима по упису у уменик адвоката и за време вршења адвокатуре обуставља даља исплата пензије. У вези са овим се констатује и подвлачи чињеница, да ниједан адвокат — пензионер на подручју ове Коморе, по ступању на снагу новог Уговора о социјалном осигурању адвоката и обуставе даље исплате пензија, није затражио брисање из именика адвоката ради остваривања права на даљу исплату и примање обустављене пензије.

По ступању на снагу и у живот новог Уговора о социјалном осигурању адвоката свега је један адвокат затражио брисање из именика адвоката ради остваривања права на старосну пензију на основу овог Уговора. Према томе, ни нови Уговор о социјалном осигурању адвоката није у већој мери стимулирао одлазак старијих адвоката у пензију, иако број адвоката старијих од 60 година износи 112, а оних преко 70 година старости 29 адвоката.

Прилив младих кадрова у редове адвокатских приправника био је у току извештајног периода једва задовољавајући. Известан број новоуписаних адвокатских приправника уписан је непосредно по завршетку студија на правним факултетима (10). Један део новоуписаних адвокатских приправника дошао је из редова старијих студената и апсолвената који су запослени у установама и привредним организацијама наставили са полагањем још заосталих испита и одмах по стицању дипломе правног факултета, као релативно млади људи, уписали су се у именик адвокатских приправника. Четири млада судиска приправника уписали су се у именик адвокатских приправника, што је уосталом реципрочна појава на територији ове Коморе.

За време овог извештајног периода био је упадљив број брисања адвокатских приправника. И за ово време се наставило са ранијом праксом, да адвокатски приправник по завршетку једногодишње праксе у суду, у својству судског приправника а у неким случајевима чак и судије, пошто су услови рада у суду за многе адвокатске приправнике у много чему повољнији од рада у адвокатској канцеларији.

Управни одбор се у току ове године борио са проблемом тачне евиденције бројног стања и кретања адвокатских приправника. Многи адвокати а и адвокатски приправници неблаговремено или никако не обавештавају Комору о насталим променама или напуштању вршења приправничке вежбе. Зато је управни одбор на неке проверене случајеве прекида вршења адвокатско — приправничке вежбе применио

прописе чл. 17 правила Адвокатске коморе за АПВ и брисао такве приправнике из именика адвокатских приправника (14).

Управни одбор је у 7 случајева регистровао промену седишта адвокатске канцеларије (чл. 14 Зак. о адвокатури од 12 децембра 1946 године), док је у 15 случајева евидентирао и регистровао промену адвокатско — приправничке вежбе, односно вршење ове.

За време извештајног периода управни одбор је у 10 случајева одредио преузимање адвокатске канцеларије умрлих адвоката и у два случаја адвокатима који су наступили издржавање казне затвора. Управни одбор је у 14 случајева привремено забранио (одредио обуставу) вршења адвокатуре адвокатима и то: у 5 случајева због покретања кривичног поступка и подизања оптужнице, односно због издржавања дисциплинске казне обуставе вршења адвокатуре и у 9 случајева због покретања дисциплинског поступка против адвоката због неудовољавања својим доспелим материјалним обавезама према Комори, а по основу чланства у овој, кроз дуже време. Управни одбор је одредио привремену забрану вршења адвокатско-приправничке вежбе једном приправнику због подизања оптужнице против овог. Управни одбор је укинуо привремену забрану вршења адвокатуре адвокатима и адвокатском приправнику чим су отпали разлози за обуставу. У једном случају је Државни секретар за правосудну управу укинуо решење управног одбора о одређивању обуставе вршења адвокатуре једном адвокату а по поднесеној жалби овог, док у истом случају другу није жалбу уважио а потврдио је решење управног одбора о обустави вршења адвокатуре.

Бројни однос адвоката — мушкараца и жена у извештајном периоду није претрпео измену, пошто је број адвоката жена остао исти — два (2). Бројни однос адвокатских приправника мушкараца и жена износи 36 према 6.

Просечна година старости код адвоката износи 55, а код адвокатских приправника 39 година.

Распоред седишта адвокатских канцеларија по местима седишта судова:

а) број адвоката са седиштем канцеларије у местима седишта окружних судова	260.—
б) број адвоката са седиштем канцеларије у местима среских судова	94.—
в) број адвоката са седиштем канцеларије у местима ван седишта судова	28.—

Број адвокатских приправника који приправничку праксу врше у местима седишта окружних судова износи 28, у местима седишта среских судова 12 и у местима ван седишта судова 2.

Управни одбор Адвокатске коморе Војводине за време извештајног периода одржао је 20 редовних 2 ванредне и 2 проширене заједничке седнице са претседницима, односно претставницима радних одбора са подручја ове Коморе (месеца новембра 1956 и јуна 1957 године на Палићу). На овим заједничким седницама размотрено је питање Фонда посмртнине, у вези са Уредбом СИВ-а о фондовима узајамне помоћи, и правила Фонда саображена прописима поменуте Уред-

бе, односно нови Закон о адвокатури и нека питања у вези са применом овог, затим нови Уговор о социјалном осигурању адвоката и радних одбора и будући задаци ових.

На редовним седницама управни одбор, поред актуелних питања адвокатури и рада организације адвоката ствљених на дневни ред седнице, решавао је и текуће послове — уписи у именик адвоката и адвокатских приправника, брисање и исписи из именика адвоката и адвокатских приправника, пресељења канцеларије адвоката у друго седиште, промена праксе адвокатских приправника, обустава вршења адвокатури адвокатима и адвокатским приправницима и др.

Управни одбор, у извештајном периоду, у вези са поднетим захтевима молилаца за упис у именик адвоката донео је 45 позитивних одлука у којима је удовољио захтевима молилаца за упис у именик адвоката и 27 позитивних одлука по поднетим захтевима молилаца за упис у именик адвокатских приправника. Разматрајући донесене и на потврду достављене одлуке управног одбора — у смислу прописа чл. 7 ст. 1 Зак. о адвокатури од 12 децембра 1946 године, односно чл. 136 садањег Закона — Државни секретар за правосудну управу НРС потврдио је 35 одлука а укупно 4 одлуке о упису у именик адвоката, док о 5 одлука, до данас, није још донео решење. Једну одлуку о упису у именик адвоката управни одбор је опозвао на основу посебно поднетог захтева молиоца. Од укупно 27 одлука донетих о упису молилаца у именик адвокатских приправника, разматрајући ове Државни секретар за правосудну управу НРС потврдио је 24, о трима одлукама није још одлучио.

Управни одбор је у 8 случајева одбио поднети захтев молилаца за упис у именик адвоката и то: у 4 случаја је на основу чл. 5 Закона о адвокатури од 12 децембра 1946 године, односно чл. 13 ст. 1 тач. 7 важећег Закона ускратио право на упис у именик адвоката, у једном случају пак на основу чл. 128 Зак. о адвокатури, а у три случаја на основу чл. 14 Зак. о адвокатури од 12 децембра 1946 године. У једном од ова три случаја управни одбор је на основу приложених доказа, уз поднету жалбу, изменио и своју првобитну одлуку па је позитивно решио захтев молиоца. Разматрајући ове одлуке Државни секретар за правосудну управу НРС по поднетим жалбама молилаца, у 5 случајева није уважио жалбе, а потврдио је одлуке управног одбора, једну одлуку је укинуо и предмет вратио на поновно одлучивање (пошто није нашао да у конкретном случају стоји сметња за упис из чл. 13 ст. 1 тач. 7 Закона о адвокатури), док по другим двома жалбама још није донео одлуку. Управни одбор је у два случаја ускратио право на упис у именик адвокатских приправника — у једном случају због сметњи из чл. 5 ЗОА од 12 децембра 1946 године, а у другом због сметњи из чл. 6 у вези чл. 1 поменутог Закона. Разматрајући ове одлуке по жалбама Државни секретар за правосудну управу НРС у првом случају није уважио жалбу, а потврдио је одлуку управног одбора, док у другом случају уважио је жалбу и укинуо решење управног одбора.

Управни одбор води у евиденцији пет потврђених одлука о упису у именик адвоката, али до данас, ова лица нису приступила давању свечане изјаве.

Управни одбор је, до данас, на основу чл. 127 Закона о адвокатури уписао у именик адвоката једног молиоца (бив. срески јавни тужилац).

Управни одбор је у току ове године брисао једног адвоката из именика адвоката на основу чињенице, да је овај наступио издржаваће казне затвора у трајању од три године.

Управни одбор по ступању на снагу новог Закона о адвокатури, који временски спада у овај извештајни период, почео је примењивати прописе овог, а у примењивању овог није имао тешкоћа. По питању политике уписа у именик адвоката и адвокатских приправника управни одбор се и у току овог извештајног периода, у свим појединачним случајевима, придржавао стриктно прописа Закона о адвокатури, правила Адвокатске коморе АПВ и других прописа који нормирају рад органа Коморе, тј. принципа строге законитости, а овако поступање је имало ту последицу, да не само што није било размимолажења по питању политике уписа, с једне стране, између управног одбора Коморе и Државног секретаријата за правосудну управу НРС, с друге стране су и она ранија потпуно отклоњена.

АДВОКАТСКИ ПРИПРАВНИЦИ

Управни одбор Адвокатске коморе АП Војводине и у току извештајног периода, као и ранијих година, сматрао је за једно од најважнијих питања проблем попуњавања кадрова адвокатури у Војводини млађим снагама па је овом проблему поклонио ону пажњу, коју овај по свом значају и заслужује. Управни одбор је и за ово време настојао, да у редове адвокатских приправника уђу, првенствено, млађи људи. За ово постоје објективне тешкоће као што су: недовољан број младих дипломираних правника уопште, а посебно таквих који би се одали адвокатском позиву, обзиром на боље услове рада и веће плате код органа државне управе, судова, установа а нарочито у привредним организацијама, слаба техничка опрема адвокатских канцеларија, недостатак просторија и др.

Нови Закон о адвокатури претставља значајну прекретницу за адвокатске приправнике, у погледу права на формирање њихове посебне организације, њихов положај у Адвокатским коморама и право учешћа у управљању овим организацијама преко својих изабраних претставника. Према прописима ранијег Закона о адвокатури, положај и права адвокатских приправника није био довољно одређен а нису били непосредно укључени у рад Коморе.

Нови Закон о адвокатури веома либерално поставља и питање како времена трајања приправничке праксе тако и начина њеног вршења. Закон прописује редовну приправничку праксу у трајању од три године, од које се једна година мора провести на раду у суду а једна на раду у адвокатској канцеларији, коју под условима које прописује закон, може заменити вршење праксе и у другим правним служ-

бама. И један и други начин омогућује млађим људима лакши улазак у адвокатуру, што је потребно с обзиром на старост садашњег кадра.

У циљу решавања овог важног проблема управни одбор је и за ово време предузимао неке мере, које саме по себи неће у целини решити ово питање али у неку руку ће побољшати ситуацију. Тако је управни одбор у буџету Коморе у 1956 и 1957 години уврстио позицију „две стипендије студентима права” и по расписаном конкурс у ове доделио једном студенту права IV године и једном апсолвенту. Пошто је апсолвент корисник стипендије дипломирао у јуну 1957 године ова стипендија је сад додељена једном студенту права I године, а под условом да се ови по завршетку студија упишу у именик адвокатских приправника ове Коморе, да на територији ове Коморе обављају и доврше приправничку праксу у закону прописаном трајању.

Раније образовани семинар за стручно уздизање и усавршавање адвокатских приправника ради непрекидно већ две године, у Н. Саду. Циљ одржавања ових семинара је припремање адвокатских приправника за полагање адвокатског испита. Семинар ради и данас, а као предавачи на овом раде судије и у мањем броју адвокати. Трошкове за одржавање овог семинара сноси Комора.

За време извештајног периода свега су 4 адвокатска приправника положили адвокатски испит (двојица судиски испит 1956 године у Н. Саду и 2 адв. испит у току 1957 године у Београду) и то двојица из Н. Сада и двоје из провинције. Мањи је број таквих адвокатских приправника, који су стекли право на полагање адвокатских испита а ови су очекивали образовање Комисије за испитивање адвокатских приправника при Покрајинском секретаријату за правосудну управу у Н. Саду. Пошто је образована Испитна комисија у Н. Саду, а што је многи адвокатски приправник желео, управни одбор се основано нада, да ће адвокатски приправници убудуће уредније и на време приступити полагању адвокатског испита као и да ће на ове испите излазити добро припремљени ако у пуној мери буду користили предавања и консултације која се одржавају на курсу.

Управни одбор је и за време извештајног периода настојао, да се адвокатура ослободи „вечитих” адвокатских приправника, сматрајући, да својство адвокатског приправника није неко одређено занимање, него законским прописима нормиран и временски ограничен стадиј припремања приправника за адвокатски позив. Међутим, ово питање је на одређен и јасан начин регулисао нови Закон о адвокатури у прописима чл. 72.

Адвокатски приправници, уписани у именику адвокатских приправника ове Коморе, на састанку одржаном у Н. Саду крајем септембра 1957 године оформили су своју организацију коју су назвали Удружењем адвокатских приправника при Адвокатској комори АП Војводине у Н. Саду. Изабрали су извршни одбор свог удружења као и своје претставнике у будуће органе Коморе (скупштину, савет и управни одбор). Овом приликом је посебна комисија приправника израдила нацрт статута Коморе који се односи на адвокатске приправнике.

Управни одбор цени многе објективне и субјективне тешкоће са којима се сусреће адвокатски приправник на раду у адвокатској кан-

целарији, али упркос овоме констатује и подвлачи ту здраву појаву, да је прилив младих људи у редове адвокатских приправника, непосредно по завршетку студија, задовољавајући. Управни одбор у овој чињеници види даљу афирмацију адвокатури, као неопходне друштвене и јавне службе. Прописи новог Закона о адвокатури и начин вршења приправничке вежбе, положај и права адвокатских приправника у организацијама адвоката, њихово учешће у управљању овима још ће у већој мери потстицати младе правнике да слободније и у још већем броју улазе у редове адвокатских приправника.

РАДНИ ОДБОРИ АДВОКАТА И АДВ. ПРИПРАВНИКА

Радни одбори адвоката и адвокатских приправника показали су нарочиту активност. Радни одбори су на својим пленарним састанцима претресали нацрт Закона о адвокатури, пројект новог уговора о социјалном осигурању, предлог нацрта о новој Тарифи, награђивање адвоката, проучавали су нове Законе и уредбе било на својим пленарним састанцима било у заједници са осталим правницима кроз састанке Удружења правника. Ово повезивање са Удружењем правника у месту успешно је извршено у свима местима где су подружнице Удружења правника активне. Низ предлога за решавање разних питања управном одбору Коморе достављали су радни одбори. Ова питања су се односила како на решавање њихових локалних проблема (неправилни поступци код неких органа управе, прекорачења код опорезивања, такса на фирме, разне сметње код судова и других органа и сл.), тако и у питањима општег значаја за адвокатуру. Претресан је предлог новог статута Адвокатске коморе, новог Закона о адвокатури и дато неколико добрих сугестија. Као активнији могу се посебно истаћи радни одбори у Суботици, Зрењанину и Сомбору. Једини радни одбор који није успео да организује свој рад јесте у Жабљу, који се не састаје, јер нема оформљен извршни одбор, па исти треба или расформирати, и прикључити га неком од најближих радних одбора, или под повољним околностима покушати да се организује. Интересантно је напоменути да у Жабљу до сада није оформљена ни подружница Удружења правника.

У овом извештајном периоду одржана су два заједничка радна састанка претседника радних одбора и органа Коморе и то: 29 септембра 1956 год. у Н. Саду и 2 јуна 1957 год. у Суботици на Палићу. На првом састанку расправљено је питање друштвеног управљања у адвокатури и одобрења нацрта правила Фонда посмртнине. Овом састанку је присуствовао д-р Никола Срезентић, секретар за правосудне послове СИБ-а, Покрајински секретар за правосудну управу Стеван Крцалић и Петар Протић, начелник секретаријата за правосудну управу НРС, као и претседник Врховног суда АПВ Арнолд Рајх. На састанку у Суботици расправљана су питања примене новог Закона о адвокатури и претресен нов уговор о социјалном осигурању. На овом састанку између осталих гостију — руководиоца правосудних органа у Суботици били су присутни и секретар за правосудну управу АПВ Стеван Крцалић и јавни правобранилац Војводине Жарко Матијашевић.

На заједничку иницијативу Државног секретаријата за правосудну управу НРС, Покрајинског секретаријата за правосудну управу и управног одбора Коморе приступило се једној новој форми сарадње између органа правосудне управе и судова с једне стране и адвоката с друге стране а у циљу усклађивања рада судова и адвоката. Овај нови вид сарадње састоји се у заједничком разматрању и претресању свих оних проблема и питања, који се појављују у међусобном раду судова и адвоката на остваривању права и интереса странака и решавања ових у границама могућности.

Овакви заједнички састанци одржавани су у току 1956 године у неким већим центрима, а у току 1957 године одржани су у свим седиштима окружних судова на територији АПВ-е. Иницијатива за одржавање оваквог састанка би потекла од претседника окружног суда и претседника радног одбора адвоката и адв. приправника односног места. Ови би заједнички припремали дневни ред овог састанка, на којима је у свакој прилици присуствовао — понекад — покрајински секретар или претставник покрајинског секретаријата као и претставник управног одбора Коморе. Рад на овим састанцима је обухватао међусобне примедбе на рад судова и адвоката, затим разна питања чија се решавања траже. Према досадашњим резултатима рада ових заједничких састанака може се закључити: да је дискусија на овим била свугде и увек начелна и на достојној висини. Проблеми и питања, која су разматрана на овим састанцима, могла би се разврстати у две групе: једна која је општа и појављују се у сваком месту и посебна карактеристична за једно одређено место. Тако се од општих питања поставља питање: кадрова и попуњавање судских места а у циљу што брже остваривања права странака, учешће адвоката у истрази, један слободни дан у недељи ради посвршавања послова код органа државне управе и установа — ван суда — а и да би судови могли у тај дан одржати своје радне састанке, борба против надриписарства, питање пружања правне помоћи странкама од стране судова, а као посебна питања продужење рада земљишно-књижног одељења са странкама преко два сата, експедитивнији рад земљишно-књижних одељења, брже решавање предмета деобе унутр. колониста и сл.

На овим састанцима озбиљнијих приговора на рад судова а ни на рад адвоката није било. Сваком приликом се наглашавало, да су односни између адвоката и судија коректни.

На иницијативу претседника НОС-а у Сремској Митровици је одржан један састанак адвоката са подручја Среза митровачког. Овај састанак имао је више карактер упознавања и успостављања личног контакта. Разумљиво је, да на оваквом састанку није могло бити речи о решавању неких проблема и питања адвокатури на подручју тога Среза, али је у оквиру ових разговора ипак указано на ове проблеме.

Управни одбор са своје стране поздравља овакве заједничке састанке претставника правосудних органа и адвоката, јер у овом види даљу афирмацију адвокатури као неопходне јавне службе у учвршћивању социјалистичке законитости, а према показаном резултату постигнути на овим састанцима, оцењује ове као врло корисне и потребне. —

СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ АДВОКАТА

У току 1957 године наступила је једна знатнија промена у питању социјалног осигурања адвоката.

Са 1 мајем 1957 године ступио је на снагу измењени и допуњени Уговор о социјалном осигурању адвоката, чија је најзнатнија измена, свакако, повишење основе социјалног осигурања.

Према дужини радног стажа адвокати су разврстани у разреде осигурања, према постојећим разредима службеника, од IX до IV разреда, а са месечном основном од 11.100 до 16.500.— динара. Уплата доприноса за социјално осигурање остала је иста тј. 25% од основе осигурања. Ово разврставање у разреде осигурања има се извршити са 1 мајем 1957 године. Оно је у току, скоро у свим местима Војводине. иако само разврставање споро напредује, најчешће због недовољног старања самих адвоката, који не подносе на време сву, за разврставање, потребну документацију надлежним средским заводима за социјално осигурање.

Нови Уговор за социјално осигурање адвоката није решио неке врло важне проблеме. Тако је остао и даље на снази пропис да адвокат стиче право на урачунавање целокупног предратног стажа и стажа до 15 маја 1945 године, само онда када буде напунио 15 година радног стажа у ФНРЈ.

Уговор је истакао начело да се обављање адвокатуре сматра као запослење са пуним редовним радним временом у смислу пропис о социјалном осигурању.

Поједини адвокати, у смислу чл. 10 става 2 Уговора, који су нарочито заслужни као адвокати, који су се истицали својим правним, политичким или другим радом могу бити пензионисани, на предлог Савеза адвокатских комора Југославије, одлуком извршног одбора Савезног завода за социјално осигурање, и у виши пензиски разред, па и у разреде од III до I из чл. 2 Уредбе о одређивању пензија и инвалиднина.

Управни одбор је ставио предлог Савезу да разврста д-р Жупански Славка, пенз. адвоката из Зрењанина у II разред, обзиром на његов јавни и друштвени рад, те заслуге за унапређење адвокатуре.

Остала је на снази одредба да адвокату припада накнада уместо дохотка од адвокатског рада када привремена неспособност за рад траје дуже од 60 дана, од почетка 61 дана неспособности за рад.

Пензије свих пензионера који су пензионисани било да уживају личну или породичну пензију имају да се саобразе овим новим прописима, почев од 1 децембра 1957 године.

Уговор је повољнији од ранијег, јер адвокатима осигурава веће пензиске основе, али ипак није могао да реши сва питања према захтевима адвокатуре.

Нови Закон о пензијама даје повољније могућности за решење питања социјалног осигурања адвоката тако да Савез адвокатских комора у смислу чл. 13 Закона стоји пред закључивањем новог уговора који ће свакако побољшати услове соц. осигурања адвоката.

ПЕНЗИОНИ ФОНД б. АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ У НОВОМ САДУ

Познато је да је б. Адвокатска комора у Новом Саду са 1 јулом 1931 године установила свој Пензиони фонд, чији су чланови били сви адвокати, а који је све до рата делао. Мађарске окупаторске власти забраниле су рад и Пензионом фонду као и Комори.

После Ослобођења адвокати више нису уплаћивали у тај Пензиони фонд, па исти није могао да настави са својом делатношћу. Адвокатска комора АПВ управљала је имовином тог Пензионог фонда. Ова је имовина услед девалвације предратног новца, губитка вредности разних вредносних хартија, фиксирања закупнина, знатно опала и приходи су били скоро минимални. Али, како је било доста предратних корисника, а како су окупатори уништили многе адвокате, чије су удове и сирочад остали без икаквих средстава, Адвокатска комора за АПВ је одлучила да, употребљујући приходе Пензионог фонда, као и зајмовима Коморе, издаје пензиске помоћи оним корисницима који су на ту помоћ највише били упућени. И тако је 28 корисника примало пензиске помоћи, које су се кретале месечно од 3.000 до 450 динара, како су то правила Пензионог фонда прописивала. Сада Адвокатска комора потражује од Пензионог фонда за зајмове које је истом давала износ од преко 2 милиона динара.

До 30 јуна 1957 године корисници су редовно примали утврђене износе. Но, са 1 јулом 1957, након тога што је и Савезни врховни суд решио да све зграде Пензионог фонда улазе у Станбену заједницу, Пензиони фонд је остао без својих прихода, па је управни одбор Коморе морао да обустави свако даље исплаћивање пензиских помоћи. Ово је много погодило све кориснике упућене и на ту минималну помоћ.

Управни одбор Коморе је одмах, након укључивања зграда Пензионог фонда у Станбену заједницу, поднео образложену претставку Народном одбору општине Нови Сад у којој је, позивом на прописе Уредбе о управљању станбеним зградама и Одлуке НОО Нови Сад о извршењу те Уредбе, молио да се од бруто закупнина свих зграда Пензионог фонда стави Комори на расположење најмање 50%, који би износ донелке могао да омогући и даље издавање пензиских помоћи, која је толико потребна свим лицима која су је до 1 јула 1957 године примала. Ова молба још није решена.

Осећајући сву тежину у којој се налазе корисници који су примали ту пензиску помоћ, управни одбор је одлучио да Комора изнимно стави на расположење своту од 125.000 дин. Пензионом фонду, како би се корисницима који су до 1 јула 1957 године примали пензиску помоћ, могла да исплати свота од 5.000 динара на име тренутне зимске помоћи. Овим је управни одбор коморе хтео, не само да покаже гест солидарности са удовима и сирочади б. адвоката, него и да их бар са том малом свотом помогне да набаве најпотребнији огрев за зиму. Жали. пак управни одбор што финансиско стање Коморе није омогућило давање и веће тренутне помоћи за зиму.

Управни одбор верује да ће се ово питање морати да реши, јер је и хумано и социјално тим угроженим лицима пружити неку, ма и

најмању, материјалну помоћ, па у ту сврху је ставио на дневни ред скупштине питање Пензионог фонда, те пред скупштину излази са својим предлогом. Управни одбор сматра да је учињена велика погрешка када је скупштина 1953 и 1954 године скинула са дневног реда усвајање ондашњих предлога управног одбора, пошто су данас прилике сасвим измењене, те је много теже наћи једно практично решење овог питања.

Управни одбор сматра да је морална дужност свих адвоката и скупштине да нађе погодан излаз из ове ситуације, да неколико наших пензионисаних колега адвоката, да знатан број удова адвоката, које су обудовиле углавном за време окупације насилним губитком својих мужева, не остану без средстава у старим данима, немоћни за рад и привређивање.

РАД ДИСЦИПЛИНСКОГ СУДА И ДИСЦИПЛИНСКОГ ТУЖИОЦА

За време извештајног периода Адвокатској комори АП Војводине поднето је укупно 205 пријава против адвоката и једна пријава против једног адвокатског приправника. Подносиоци пријава су били: Савезни врховни суд 10; Врховни судови 2; окружни судови 2; окр. привредни судови 3; срески судови 3; Државни секретаријат за правосудну управу НРС 1; Покрајински секретаријат за правосудну управу 3; јавна тужиоштва 18; народни одбори 3; срески заводи за социјално осигурање 4; земљорадничке задруге 3; установе и привредне организације 5; управни одбор 49; радни одбори адвоката и адвокатских приправника 1 и појединци — странке адвоката — 98.

Пријаве Савезног врховног суда и тужиоштава уследиле су, у највећем броју случајева, због погрешно упућеног правног лека — захтева за заштиту законитости — а у мањој мери о покретању кривичног поступка против адвоката. Поднесене пријаве управног одбора Коморе, против адвоката, због дисциплинског преступа из чл. 105 тач. 12 Закона о адвокатури уследиле су због неудовољавања својим доспелим материјалним обавезама кроз дуже време. Пријаве појединаца, највећим делом, су у вези са преступима адвоката из чл. 105 тач. 5 Закона о адвокатури, односно чл. 50 ст. 2 тач. 3 Закона о адвокатури од 12. XII. 1946 године.

Дисциплински суд је за ово време донео укупно 97 разних одлука од ових 22 осуђујуће пресуде (7 због преступа из чл. 50 ст. 1; 5 због преступа из чл. 50 ст. 2; у вези чл. 50 ст. 1 и 1 пресуду због преступа из чл. 50 ст. 2 тач. 2 и чл. 50 ст. 2 тач. 7 у вези чл. 50 ст. 1 Закона о адвокатури од 12. XII. 1946, односно 4 због преступа из чл. 105 т. 4, 2 због преступа из чл. 105 тач. 8 и 3 пресуде због преступа из чл. 105 тач. 5 Закона о адвокатури) те је у овим пресудама изрекао новчане казне у износу од динара 500 до 10.000.—, казну укора и обуставе вршења адвокатуре у трајању од 3 месеца до 2 године, док је у 75 предмета због непостојања дела донео одлуку о обустави дисциплинског поступка, а по прописима Зак. о адвокатури од 12. децембра 1946 године. Дисциплински тужилац је у 53 пред-

мета обуставио дисциплински поступак због непостојања дела. У једном предмету подносилац пријаве повукао је поднесену пријаву.

Извршни одбор, примењујући прописе чл. 49 Закона о адвокатури од 12 децембра 1946 године опоменуо је 3 адвоката за неуредност.

Комисија управног одбора у 13 случајева, применом прописа чл. 122 Закона о адвокатури, изрекла је казну опомене за мање повреде дужности и угледа адвокатуре.

Извиђајни поступак у дисциплинским предметима за ово време трпео је од спорости и то са разлога, што извиђајни поступак врше радни одбори на терену а ови поступају доста споро. Ове чињенице и околности успоравају рад дисциплинског тужиоца а у крајњој линији и рад дисциплинског суда.

Међутим, било је и субјективних слабости у раду органа дисциплинског гоњења, што само делом оправдава њихова презаузетост адвокатским пословима.

По оцени управног одбора спорост у раду на дисциплинским предметима не остварује основни принцип дисциплинског поступка који треба да је брз и ефикасан. Дисциплинска казна изречена после дужег времена, по учињеном преступу, не може постићи жељену сврху.

За време извештајног периода против три адвоката је покренут кривични поступак и поведена истрага због крив. дела из чл. 118 КЗ (осуђен на казну строгог затвора у трајању од 1 године), због дела из чл. 306 ст. 2 у вези чл. 307 ст. КЗ (ослобођен оптужбе) и због дела из чл. 285 ст. 1 КЗ у вези чл. 16 ст. 1 КЗ и због кривичног дела преваре из чл. 260 ст. 2 КЗ (осуђен на казну строгог затвора у трајању од 2 године и 1 месец). За исто ово време подигнута је оптужница против једног адвокатског приправника због крив. дела из чл. 150 ст. 2 и 152 КЗ у вези чл. 19 ст. 1 КЗ и чл. 142 ст. 1 КЗ, па је за ова дела овај правилник осуђен на казну затвора у трајању од шест месеци, међутим ова пресуда још није правоснажна.

„ГЛАСНИК” АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ ЗА АПВ

Са децембром 1957 године „Гласник” је навршио шест година излажења.

„Гласник” је у 1956 и у 1957 години уређиван према смерницама управног одбора Коморе, истим правцем као и ранијих година.

У 1956 години, објављено је 12 бројева „Гласника” на 424 странице док је обавеза уређивачког одбора била 384 странице. „Гласник” је објавио 26 чланака из грађанског права на 121 странице; 13 чланака из парничног поступка на 62 странице; 9 чланка из кривичног права на 32 странице; 3 чланка из крив. поступка на 13 страница; 9 чланака из привредног права на 38 страница; 1 чланак на 5 страница из управног права; 4 чланка на 9 страница из војно-судске области; 18 чланака на 50 страница из проблематике адвокатуре; 14 разних бележака на 4 странице; 6 некролога на 2 странице; судску праксу на 53 странице; службених саопштења Коморе на 50 страница.

Од у 1956 години објављених 136 судских одлука, објављено је одлука Врховног суда АПВ 122 (85 из грађанске праксе, 21 из кривичне, 16 управне); 1 одлука Савезног врховног суда; 11 одлука Врховног привредног суда; 1 одлука Вишег привредног суда Б и Х; 1 одлука Окружног суда у Кикинди.

И у 1957 години је „Гласник“ изашао у 12 бројева, са место 384 странице на 416 страница.

Објавио је „Гласник“ у 1957 години 26 чланака из проблематике адвокатури на 59 страница; 31 чланак на 164 странице из грађанско-правне материје; 17 чланака на 71 странице из кривично-правне материје; 2 чланка из међународног права на 8 страница; 2 из радног права на 4 странице; 2 из привредног права на 6 страница; 2 из управног права на 13 страница; 11 бележака на 4 странице; 6 некролога на 2 странице; судску праксу на 35 страница; службених саопштења Коморе на 43 странице и 6 страница огласа.

Од 114 одлука колико је објављено у 1957 години 100 је одлука Врховног суда АПВ (80 грађанских; 13 кривичних и 7 управних); 2 одлуке Савезног врховног суда; 10 одлука Врховног привредног суда; 1 одлука Вишег привредног суда АПВ и 1 одлука Врховног суда НРХ.

„Гласник“ из године у годину добија све већи број претплатника, што је доказ да је његово излагање корисно. „Гласник“ је давно прерастао потребе наше Покрајине и афирмисао се као правни часопис.

Тачно излагање, увек на време, чињеница је која је запажена и цењена код наших претплатника.

Управни одбор је донео решење да „Гласник“ и у 1958 години излази, с тим да му правац остане исти, тј. да буде у првом реду практичан правни часопис, без научних претензија, стручни часопис за правнике практичаре као и да буде веза између органа Коморе и чланства, да третира проблематику адвокатури, да буде информативан и да обрађује судску праксу и то првенствено праксу судова у Војводини.

УЧЕШЋЕ КОМОРЕ У РАДУ САВЕЗА АДВОКАТСКИХ КОМОРА ЈУГОСЛАВИЈЕ И ВЕЗЕ КОМОРЕ СА ОСТАЛИМ КОМОРАМА У ЗЕМЉИ

Комора је и у овом извештајном периоду узимала пуног учешћа у раду Савеза адвокатских комора и како на редовним седницама Савеза тако и у раду разних комисија Савеза. У извршном одбору Савеза Комора је претстављена са два члана и два заменика од који су Милорад Ботић претседник и Бранко Перич, заменик претседника управног одбора, чланови, док Мишић Славко секретар и Хаџи Коста, члан управног одбора Коморе заменици. Свој материјални допринос у буџет Савеза Комора је уредно и на време достављала.

Савез адвокатских комора је у протеклој години обавио веома успешан и интензиван рад. Учешће Савеза адвокатских комора у доношењу новог Закона о адвокатури, склапање новог Уговора о соци-

јалном осигурању, израда нацрта новог Правилника и нове Тарифе о награђивању адвоката, као и многа друга питања Савез су много ангажовали, а у овоме раду знатну активност постигли су и претставници ове Коморе у Савезу који су повремено били појачани у саставу са другим члановима управног одбора и других органа Коморе, а нарочито по решавању општих питања адвокатуре.

Други потпретседник извршног одбора Савеза је претседник управног одбора ове Коморе.

Управни одбор је препоручио свима адвокатима претплату и сарадњу на часопису Савеза „Југословенска адвокатура“, а у редакциони одбор овог часописа са своје стране је именовао Хаџи Владимира, адвоката из Новог Сада.

Преко Савеза адвокатских комора Југославије, Комора је учлањена у Међународну унију адвоката, чије је седиште у Брислу, односно Паризу. У консеју Међународне уније, је члан претседник управног одбора ове Коморе. У публикацијама Међународне уније адвоката учествовао је у току прошле године својим доприносом у едицији о адвокатури „Адвокатура у свету“ Коста Хаџи, члан управног одбора ове Коморе приказом југославенске адвокатуре кроз историју, која едиција се штампа у више светских језика.

БИБЛИОТЕКА

Каталогизирани књижни фонд библиотеке Адвокатске комре АП Војводине, на извештајни дан износио је 1473 свезака. Од овог броја су 660 стручно-правне књиге док 813 књига су из научне области и белетристике. Око 300 књига, штампане на мађарском језику које претежно обрађују судску праксу из времена пре I Светског рата, нису укључене у библиотеку, него су посебно каталогизиране.

Из буџетских средстава Коморе, за време извештајног периода, набављено је нових књига у вредности од 158,960.— динара, а од овог износа за набавку стручно-правних књига утрошен је износ од 78.140.— динара.

Књижевни фонд библиотеке, поред адвоката и адвокатских приправника, користе и чланови подружнице Удружења правника и остали јавни радници, који за ово имају интереса.

Уз библиотеку постоји читаоница која је отворена за заинтересоване за време радног времена администрације Коморе.

За време извештајног периода из библиотеке узето је на читање укупно 597 разних књига (ван читаонице) од којег броја су 342 биле из области стручно-правне литературе.

Библиотека располаже са свим службеним новинама, почев од 1921 године па на овамо до почетка II Светског рата, као и савезним, републичким и покрајинским службеним листовима од завршетка рата па до данас.

Библиотека прима све правне часописе који се издају у земљи, као и неке економске, делом у претплати, а делом у замену за коморин часопис „ГЛАСНИК“. Поред ових библиотека је претплаћена и на неке друштвено-политичке и књижевне часописе.

ПОСЛОВАЊЕ АДМИНИСТРАЦИЈЕ КОМОРЕ

Све одлуке и решења донета на седницама управног одбора као и текуће послове решавала је и споводила администрација Коморе, у којој раде три стална службеника. Администрација Коморе ради и обавља послове под надзором секретара, односно претседника, који одговарају управном одбору за правилан и правовремени рад администрације. Новчано пословање и књиговодство обавља хонорарни књиговођа, под надзором благајника управног одбора.

За време извештајног периода кроз администрацију Коморе прошло је укупно 1256 предмета, који су, углавном, сви благовремено решени. Административно пословање у 1957 години је скоро за 100% превазишло пословање администрације ранијих година. До оваквог пораста послова администрације дошло је услед издавања посебних уверења адвокатима о радном стажу проведеном у својству адвокатског приправника и адвоката, ради разврставања ових у разреде осигурања по прописима новог Уговора о социјалном осигурању адвоката. У ову сврху је издато 407 уверења.

Административни апарат, поред редовног пословања, обавља и послове администрације листа — органа Коморе — „ГЛАСНИК”, рукује библиотеком и врши потребне административне послове дисциплинског суда.

У току 1957 године довршено је сређивање архивског материјала Коморе, које су извршили службеници администрације под надзором једног члана управног одбора. С обзиром на значајну вредност једног дела архивског материјала, нарочито оног који је настао у Адвокатској комори у Суботици од њеног оснивања 1875 године па до престанка рада ове у 1919 години, одлуком Покрајинског архива стављена је под заштиту државе с тим, да се очување овог материјала и надаље поверава управном одбору Адвокатске комре АП Војводине у Новом Саду.

Подносећи овај извештај о раду у годинама 1956 и 1957 управни одбор Адвокатске коморе у АПВ моли скупштину да извештај узме на знање и управном одбору даде разрешницу.

Нови Сад, 31 децембра 1957 године.

Претседник,

Милорад Ботић, с. р.

РАСКИДАЊЕ УГОВОРА О ПРЕНОСУ ПРАВА СВОЈИНЕ ЗЕМЉИШТА И ЗГРАДА

I.

„Уговор на основу кога се преноси земљиште или зграда мора бити писмен.

Уговор који није закључен у писменом облику не производи никакво правно дејство.”

(Члан 4 Закона о промету земљишта и зграда)

*

С обзиром на цитирани законски пропис, не може бити сумње да уговор којим се преноси право својине земљишта или зграде мора бити закључен у писменој форми.

Питање је, међутим, мора ли у писменом облику бити закључена и погодба о раскидању таквог уговора, о његовом сторнирању.

У одлуци бр. Гж. 115/57 од 22 фебруара 1957 године Врховни суд АПВ у Новом Саду је изрекао ово:

„По члану 9 тог закона уговор на основу кога се преноси земљиште или зграда мора бити писмен. Уговор који није закључен у писменом облику не производи никакво правно дејство. Према становишту Врховног суда, у датом случају и само раскидање купопродајног уговора од 16 септембра 1953 године требало је бити у писменом облику...”

Мени се чини да наведени текст Закона о промету земљишта и зграда не даје основа за овакво схватање.

Ево зашто:

У теорији права је усвојена подела уговора, између осталог, и на формалне и неформалне. Формални су они уговори чији је постанак, чије рађање је условљено одређеном формом, одређеним обликом. Формалан је, на пример, онај уговор који настаје само онда ако је закључен писмено, који не може постати друкчије него у писменом облику. Неформални су пак они уговори које странке могу закључити у оном облику, на онај начин који им највише конвенира. Најчешће се такви уговори закључују усменом понудом и истим таквим њеним усвајањем, прихватањем.

Неформални уговори су правило. Ако позитивно право постанак каквог уговора не условљава одређеном формом, он се може ваљано закључити у било каквом облику.

Формални уговори су изузетак. Као услов постанка уговора позитивно право одређену форму — на пример, писмени облик — прописује само онда када се ради о нечем значајном; када је корисно да уговорне странке озбиљно размисле о послу пре но што се за њега одлуче; кад је потребно да самим закључењем уговора контрахенти добију доказно средство за стечена права и преузете обавезе; кад се уговор без писмена не може уопште или не може у свему извршити.

Саобразно изложеноме, треба узети да је и одредба садржана у члану 9 Закона о промету земљишта и зграда **изузетак**. Ради ли се пак о томе, онда тај пропис треба тумачити **стриктно**. А то значи да његову примену треба **ограничити** само на уговоре о **преносу (права својине) земљишта и зграда** .

У датом случају се није радило о уговору којим се преноси право својине земљишта или зграде. Реч је била о погодби којом се такав уговор раскида, сторнира. А пошто та погодба, тај уговор **није имао** за предмет пренос права својине земљишта или зграде, треба закључити да се за његову ваљаност с позивом на члан 9 Закона о промету земљишта и зграда не може захтевати писмени облик.

Погодба о раскидању уговора о преносу права својине земљишта или зграде је **уговор суи генерис**. У нашем позитивном праву за тај уговор није прописана нарочита форма. И зато се тај уговор ваљано може закључити у било ком облику. Дакле: и усмено.

2)

Врховни суд НРХ у Загребу је одлуком бр. Гж. 645/56 од 8 маја 1956 године, поред осталог, изрекао и ово:

„Странке су склопиле купопродајну погодбу, дакле погодбу о отуђењу некретнина дана 23 септембра 1954, и то у писменој форми. Погодба о развргнућу купопродајне погодбе склопљена је међутим усменс, а није садржана у писменој форми.

Према члану 9 Закона о промету земљишта и зграда („Службени лист ФНРЈ”, број 26-54) за отуђење некретнина потребно је да буде погодба садржана у писменој исправи, јер иначе не производи таква погодба никакав правни учинак.

Тужитељица је предала туженом на основу првотне погодбе некретнине у посед, а тужени јој је исплатио део куповнине. Према томе странке, склапајући нову погодбу о разрешењу раније погодбе, поново су склопиле погодбу о отуђењу некретнина (јер је првотна погодба гледе некретнина у потпуности извршена), а за такво отуђење потребно је да буде садржано у писменој исправи.”

Према схватању Врховног суда НРХ, за погодбу о раскидању уговора о куповини-продаји непокретности није увек потребна писмена форма. Она је за постанак такве погодбе нужна само онда када се њоме раскида уговор који је већ „... у потпуности извршен..”

Ја мислим да се из текста члана 9 Закона о промету земљишта и зграда ни то не може извести.

Ево како ја резонујем:

Ако је уговор о преносу права својине земљишта или зграде извршен, ако је, дакле — поред осталог и **нарочито** — право својине земљишнокњижно пренето на купца, — онда је сагласност контрахе-

ната за повраћајем у пређашње стање само **номинално** погодба о раскидању уговора. По својој суштини, та њихова погодба је: уговор о преносу права својине са купца на продавца. Због тога је за такву погодбу по члану 9 Закона о промету земљишта и зграда потребан писмени облик. А не зато што се ради о раскидању раније закљученог уговора о преносу права својине са продавца на купца.

Но, у датом случају није реч о томе. Није зато што првобитни уговор није „... у потпуности извршен...” Како се види из текста наведене одлуке, уговор о чијем се раскидању ради извршен је само делимично: продавац је непокретност предао купцу у посед, а купац је платио цену. Али, добијањем поседа купац још није постао власник купљене непокретности. Тим актом на њега још није пренето право својине. Није све дотле, док оно не буде уписано у земљишној књизи. И пошто, тако, купац **није постао власник** непокретности коју је купио, погодба о раскидању закљученог уговора, дакле, о повраћају у пређашње стање, није такав уговор којим се **преноси право својине** непокретности са купца на продавца. А по томе, за такав уговор се по члану 9 Закона о промету земљишта и зграда не може захтевати писмена форма.

3)

Цитирам још једну одлуку Врховног суда НРХ у Загребу.

„Исто тако није правилно становиште жалбе, да би према чл. 9 Закона о промету земљишта и зграда (Сл. лист бр. 26-45) за развргнуће купопродајног уговора била потребна писмена форма. Истина, писмена је форма потребна за склапање уговора, на основу којег се преносе некретнине, будући да чл. 9 цит. закона то изричито одређује. Из тога се, међутим, не може закључити да би за споразумно развргнуће већ склопљеног уговора о преносу некретнина била потребна писмена форма. Тек у оном случају, кад је на темељу првотно склопљеног уговора услиједила и предаја посједа некретнина, дакле кад је услиједило стицање власништва некретнина, које су предмет уговора, те у том случају је за споразумно развргнуће таквог уговора потребна писмена форма. У том случају, наиме, споразумно развргнуће представља нови уговор о отуђењу, односно преносу некретнина, па је због тога за такво отуђење (споразумно развргнуће) потребна писмена форма.”

Врховни суд НРХ и у овом случају полази од тога да је купац добијањем поседа стекао својину. То, међутим, није тачно. Јер: право својине непокретности се не стиче добијањем поседа већ његовим уписом у земљишној књизи. А пошто тога у датом случају нема — по мом мишљењу — требало је узети да је и усмена погодба о раски-

дању раније закљученог уговора о преносу права својине непокретности сасвим ваљана.

Орестије Путник

1 — Очигледно: права својине.

2 — Збирка из 1957 године, књига II, свеска I, случај број 95.

3 — Често се неформални уговори називају консензуалним. То, међутим, није тачно. Јер: консензуални уговор је антипод реалном уговору. Док је критериум за разликовање уговора на формалне и неформалне облик у коме се они закључују, критериум за разликовање консензуалних од реалних уговора је момент њихове перфекције. Консензуални уговор је, наиме, перфектан чим је понуда усвојена; реални, тек пошто је и предмет предат.

4 — При склапању свакодневних уговора странке чак не дају ни усмене изјаве: на понуду и њено усвајање се закључује из њиховог понашања. На пример: куповање новина, узимање трамвајске карте итд.

5 — Збирка из 1956 године, књига I, свеска II, случај број 349.

6 — И то је уговор којим се преноси право својине земљишта или зграде.

7 — Одлука је донета под бројем Гж. 252/57 дана 10 априла 1957 године а објављена је у „Одвјетнику” број 11 из 1957 године на страни 307.

РАЗГРАНИЧАВАЊА СТВАРНЕ НАДЛЕЖНОСТИ ИЗМЕЂУ ВОЈНИХ И РЕДОВНИХ СУДОВА У КРИВИЧНИМ СТВАРИМА

Војни судови су редовни судови за суђење о кривичним делима војних лица. Међутим, тиме се не исцрпљује стварна надлежност војних судова. У одређеним случајевима војни судови су надлежни да суде и невојним лицима. Те случајеве набраја чл. 4 Закона о војним судовима (у даљем тексту ЗВС). Сем тога, војни судови могу судити невојним лицима и по основу конекситета, као што и редовни судови могу по истом основу судити војним лицима.

Ван сумње је да код оваквог стања ствари може долазити до извесног мешања надлежности између војних и редовних судова. Пракса показује да је у том погледу било спорова између војних и редовних судова, а то упућује на закључак да се по питању разграничавања стварне надлежности између војних и редовних судова у кривичним стварима није имало увек одређени став. Та чињеница оправдава потребу да се о овом питању пише, па је из те потребе дошло и до овог написа.

I.

Одредба чл. 3 тач. 1 ЗВС прописује да су војни судови надлежни да суде за кривична дела која почине војна лица (ко се све сматра војним лицем одређује чл. 11 ЗВС). Према тој одредби кад год имамо војно лице као извршиоца било кога кривичног дела, за суђење ће бити надлежан војни суд. Статус извршиоца кривичног дела овде је основни критеријум за одређивање надлежности војног суда, па се због тога та надлежност назива статусна. Статус војног лица мора

да постоји како у време извршења кривичног дела тако и у време отпочињања главног претреса пред војним судом за то кривично дело. Ако нема тог статусног континуитета, неће бити ни стварне надлежности војног суда (наравно уколико се не ради о надлежности војног суда по другом основу, о коме ће бити реч у даљем излагању).

Други основ за одређивање стварне надлежности војних судова се налази у врсти учињеног кривичног дела. Учињени деликт је основни критеријум за оцену питања надлежности, па се због тога та надлежност у војноправној теорији назива деликтна надлежност.

По основу те деликтне надлежности под стварну надлежност војних судова долазе сва невојна лица (а ту спадају и лица којима је престало својство војног лица пре отпочињања главног претреса пред војним судом) ако су починила било које кривично дело из чл. 4 ЗВС или из главе XXV КЗ. С обзиром на нека ближа статусна својства таквих починилаца, ова деликтна надлежност војних судова може бити обична и проширена.

Под обичну деликтну надлежност војних судова потпадају сва невојна лица која су починила неко од кривичних дела набројаних у чл. 4 ст. 1 тач. 1—9 ЗВС. Ту спадају следећа кривична дела:

1. Из главе X КЗ: кривично дело контрареволуционарног напада на државно и друштвено уређење из чл. 100, уколико је повезано са подривањем одбранбене моћи државе, кривично дело подривања војне и одбранбене моћи државе из чл. 102, кривично дело оружане побуне из чл. 104, кривично дело шпијунаже из чл. 105, уколико је предмет тога дела војни податак или докуменат, кривично дело организовања и пребацивања на територију ФНРЈ оружаних група, појединаца и материјала из чл. 111, кривично дело повреде територијалног суверенитета из чл. 113, кривично дело уништења важних објеката народне привреде из чл. 114, као и кривично дело саботаже из чл. 115, уколико је предмет ових дела војни објект, и најзад кривично дело удруживања против народа и државе из чл. 117, уколико је удруживање управљено на вршење кривичних дела из чл. 100, 102, 114 и 115 са овде описаним обележјима.

2. Из главе XX КЗ: кривично дело крађе из чл. 249, кривично дело тешке крађе из чл. 250, кривично дело разбојничке крађе из чл. 251, кривично дело разбојништва из чл. 252, кривично дело тешких случајева разбојничке крађе и разбојништва из чл. 253, кривично дело пљачке из чл. 255 и кривично дело одузимања туђе ствари из чл. 256, уколико је предмет ових кривичних дела оружје, муниција и експлозив и уколико су овде набројана кривична дела извршена у војној јединици, војној установи или војном предузећу, као и у установи органа унутрашњих послова.

3. Из главе XXV КЗ: кривично дело принуде на повреду службене дужности из чл. 330, кривично дело напада на војно лице у вршењу службе из чл. 331, кривично дело неодазивања позиву и избегавање војне службе из чл. 339, кривично дело избегавања војне службе онеспособљењем или обманом из чл. 340, кривично дело противзаконитог ослобођења од службе у војсци из чл. 341. кривично дело избегавања

пописа и прегледа из чл. 343, кривично дело непривођења стоке и возила из чл. 344 и кривично дело одавања војне тајне из чл. 348.

Под проширену деликтну надлежност војних судова долазе отпуштена војна лица из ЈНА припадници народне милиције и грађанска лица на служби у јединицама и установама ЈНА.

На отпуштена војна лица из ЈНА, затим на припаднике народне милиције и најзад на грађанска лица на служби у јединицама и установама ЈНА (без обзира што им је активна служба престала пре отпуштања главног претреса пред војним судом) протеже се стварна надлежност војних судова — сем за кривична дела из ст. 1 чл. 4 ЗВС — још и за сва кривична дела из главе XXV КЗ — чл. 8 ЗВС.

Питање стварне надлежности за суђење ратним заробљеницима регулисано је на посебан начин. У погледу њих је усвојен комбиновани статусно-деликтни критеријум — чл. 4 ст. 4 ЗВС. Они могу долазити само под надлежност војних судова и то или за кривична дела која почине као ратни заробљеници (статусни критеријум) или за кривична дела из главе XI КЗ (деликтни критеријум).

На адекватан начин биће решавано питање стварне надлежности и у случајевима субјективног конекситета. Ако је неко од напред набројаних невојних лица починило и које кривично дело ван оквира чл. 4 ЗВС односно ван оквира главе XXV КЗ, судиће му војни суд и за та кривична дела — чл. 6 ЗВС. Овакво решење је не само сврсисходно, већ је и у очигледном интересу окривљеног који не мора да се појављује као окривљени пред неколико судских форума.

II.

Питање стварне надлежности у случајевима објективног конекситета регулисано је одредбом чл. 5 ЗВС. Оно је тако регулисано да је у погледу избора стварне надлежности превага увек на страни учињеног деликта. Ако је деликт из апсолутне надлежности војног суда, за суђење ће увек бити надлежан само тај суд. А војни суд је апсолутно надлежан да суди увек када се ради о кривичном делу из чл. 4 ЗВС или о кривичном делу из главе XXV КЗ када га почине заједно војно и невојно лице. У погледу свих осталих кривичних дела, када их почине заједно војно и невојно лице, биће стварно надлежан за суђење редован суд. Но, уколико буду захтевали важни разлози да и у оваквим случајевима суди војни суд, то ће се моћи постићи преко Савезног врховног суда, који је овлашћен да то одобри, уколико Војни тужилац ЈНА стави предлог у том смислу до почетка главног претреса пред редовним судом.

Обим објективног конекситета по одредби чл. 5 ЗВС одређен је појмом „заједно”. Тај се обим свакако разликује од обима предвиђеног у одредби чл. 31 ЗКП. Према овој задњој одредби суд који је надлежан за извршиоца кривичног дела биће надлежан по правилу и за саучеснике, за прикриваче за лица која су помагала учиниоцу после извршења кривичног дела, као и за лица која нису пријавила припре-

мање кривичног дела, извршење кривичног дела или учиниоца. Међутим, законодавац није хтео такву ширину када је доносио одредбу чл. 5 ЗВС, па је зато ту ширину ограничио појмом „заједно”, искључивши на тај начин из обима објективног конекситета, када је он било по ком основу резултат заједничке делатности војног и невојног лица, све случајеве тзв. материјалног саучесништва (кривична дела из чл. 255 ст. 3, 265, 279, 280 и 281 КЗ). Из тога излази да појам „заједно” из чл. 5 ЗВС треба тумачити и узимати најуже, свдећи га само на саизвршиоце и саучеснике из чл. 19 и 20 КЗ.

Посебна врста објективног конекситета постоји у случају приватне тужбе и противтужбе због кривичног дела увреде између војног и невојног лица. Питање стварне надлежности у оваквим случајевима решено је на тај начин што противтужба увек дели судбину приватне тужбе. Ако је увређено војно лице поднело приватну тужбу против невојног лица код месно надлежног редовног суда, тај ће редовни суд бити надлежан да суди и војном лицу, уколико против њега буде поднета противтужба од стране туженог невојног лица. Обратно ће се поступити у случајевима када је невојно лице засновало кривичноправни спор због увреде против војног лица код надлежног војног суда.

III.

Највише тешкоћа у одређивању стварне надлежности има у пракси у случајевима тзв. мешовитог конекситета. До тих тешкоћа долази због неједнаких ставова који се имају по овом питању.

Према једном схватању стварну надлежност у случајевима мешовитог конекситета треба одређивати по принципима који важе за случајеве објективног конекситета. Ако макар и једно кривично дело из оквира мешовитог конекситета заснива стварну надлежност војног суда, војном суду треба признати право да суди и за сва остала кривична дела мешовитог конекситета. Када овако постављају ову ствар, носиоци овога схватања не мисле на мешовити конекситет у најширем смислу, већ само на онај који настаје из личне везе, док онај који настаје услед стварне везе апстрахују, правдајући то разлозима којим се правда и обим објективног конекситета из чл. 5 ЗВС. Своја схватања носиоци овога става правдају с једне стране логиком израженом у чл. 4, 5, 6, 7 и 8 ЗВС, а с друге стране чињеницом да је у сваком случају за окривљеног повољније да му се суди једанпут за сва кривична дела која резултирају из тзв. суженог мешовитог конекситета како га они схватају.

Друго схватање се противи оваквом начину решавања стварне надлежности у случајевима мешовитог конекситета. Носиоци овог схватања сматрају да кривична дела из мешовитог конекситета могу долазити само под стварну надлежност онога суда чија се стварна надлежност може правдати статусним критеријумом (војна лица пред војни суд, невојна лица пред редован суд). Они сматрају да је одредбама ЗВС решено само питање стварне надлежности у случајевима субјективног и објективног конекситета, а да се питање стварне над-

лежности у случајевима мешовитог конекситета има решавати по општим прописима ЗВС и ЗКП који важе за стварну надлежност. Због тога сматрају да се у случајевима мешовитог конекситета треба да врши раздвајање кривичног поступка, па да се поједина кривична дела, која су изван оквира субјективног и објективног конекситета, уступају на суђење оном надлежном суду који је за суђење овлашћен по општим прописима ЗВС и ЗКП.

Које је од ова два схватања правилније пракса још није рекла. Међутим, њихову исправност је могућно испитивати и теоретски кроз комбинације које су у пракси могуће.

Ево прве комбинације. Војно и невојно лице починили су одвојено тј, свако за себе по неколико кривичних дела из надлежности редовних судова, а једно од њих заједно било у виду саизвршиоштва било у виду саучесништва. Сем тога, невојно лице је починило само још једно кривично дело из чл. 4 ЗВС.

Према првом схватању сва ова кривична дела би дошла под надлежност војног суда који је за невојно лице надлежан по одредби чл. 6 ЗВС. О неком раздвајању кривичног поступка у овом случају не може бити ни говора јер би оно било у директној опречности са напред цитираном одредбом. Јасно излази већ из тога самог да друго схватање отпада аутоматски, јер нема ниједног аргумента који би га оправдавао.

Друга комбинација. Војно и невојно лице починили су одвојено тј, свако за себе по неколико кривичних дела из надлежности редовних судова, а сем тога починили су заједно и једно кривично дело из главе XXV КЗ.

Према другом схватању овде би обавезно дошло до раздвајања кривичног поступка, па би под надлежност војног суда потпало војно лице у погледу свих својих кривичних дела, а невојно лице само у погледу кривичног дела из главе XXV КЗ, док би у погледу осталих кривичних дела невојно лице потпало под надлежност редовног суда. Према првом схватању ни овде не би долазило до раздвајања кривичног поступка, већ би сва кривична дела из мешовитог конекситета дошла под надлежност војног суда. Чини се по свему да је у овом случају исправније решење носилаца првог схватања, јер остварује јединство и брзину кривичног поступка, а сем тога ставља у повољнији положај и окривљеног, који не мора два пута да преживљује суђење.

Трећа комбинација претставља пандан другој комбинацији. По тој комбинацији су војно и невојно лице починили одвојено тј, свако за себе више кривичних дела из надлежности редовних судова, а од ових једно и заједно. Према другом схватању овде би такође требало извршити раздвајање кривичног поступка, па војно лице извести пред редован суд само са невојним лицем за кривично дело које су извршили заједно, док би му у погледу осталих кривичних дела имао судити војни суд по статусном критеријуму. Носиоци првог схватања су и овде доследни, па заступају мишљење да би се и у овом случају морао спровести један кривични поступак и то пред редовним судом у смислу одредбе чл. 5 ЗВС. Правна логика говори да је овакав начин

решавања једино правилан, а за ту правну логику говоре они исти аргументи који су наведени код друге комбинације.

На основу напред датих комбинација може се са много сигурности тврдити да је прво схватање сасвим прихватљиво, јер је у духу како цитираних прописа из ЗВС тако и општих прописа ЗКП. Једину сметњу за потпуну примену ставова носилаца првог схватања може претстављати случај када редовни суд не би могао никако поступати због своје апсолутне ненадлежности. Такав случај може наступити у варијанти када су војно и невојно лице починили одвојено по неколико кривичних дела из надлежности редовних судова, од којих неко и заједно, а војно лице посебно је починило још и које кривично дело из чл. 4 ЗВС или из главе XXV КЗ. У таквом се случају мора извршити раздвајање кривичног поступка, јер би заиста било и неправично и противзаконито да се због кривичног дела војног лица заснива надлежност војног суда и за невојно лице, па је то једини случај у коме би могао доћи до изражаја став носилаца другог схватања.

Све у свему питање разграничавања стварне надлежности између војних и редовних судова у кривичним стварима није тако компликовано како изгледа на први поглед. Његово решавање ван сумње зависи у првом реду од схватања онога ко о њему решава. Међутим, чињеница је да само једно од решења може бити правилно а то је оно решење које се заснива на одредбама закона и на разлозима који извиру из тих одредаба.

Добривоје Бабић

О СТАТУСУ ПОТСТАНАРА

Међу споровима који се воде код редовних судова има велики број спорова по станбеним питањима а из ове области спорови се углавном односе, после сустанарских, на потстанарске односе. Споран је и сам појам потстанара тј. да ли се исти односи само на једно лице (самца) или потстанар може да буде са породицом као корисник стана и сустанар. Спорно је да ли потстанар самац може да закључи брак и да доведе код себе свог брачног друга, без пристанка корисника стана. Спорно је затим какав статус имају лица која се налазе у станбеном минимуму корисника стана који имају потстанарске дозволе. Спорно је какав је статус лица у намештеној односно полунамештеној соби. Којим потстанарима се мора обезбедити одговарајући стан односно нужни смештај и тд.

Да је питање потстанара значајно питање види се и из тога што је и Савезна народна скупштина овоме питању посветила пажњу у својој Резолуцији о принципима станбеног законодавства, напомињући да треба заштитити интересе грађана који живе у туђим становима (потстанари) и да треба водити рачуна да се не ослаби интерес грађана за примање потстанара.

Позитивни прописи који се односе на потстанаре су веома оскудни. Уредба о управљању станбеним зградама само у два члана помиње потстанаре и то: у чл. 83 став 3, у коме се каже: „Лица која немају дозволу као сустанари сматрају се као потстанари у смислу ове Уредбе”. И у чл. 23, који гласи:

„Сустанар односно потстанар плаћа станарину према станбеној површини коју сам користи и сразмерно броју станара с којима учествује у коришћењу других просторија у стану.

За употребу намештаја потстанар плаћа најамнину по слободној погодби.

Народни одбори регулишу својим прописима односе између корисника станова односно власника и потстанара”.

Члан 83 став 3 Уредбе се различито тумачи. По једном мишљењу овај пропис се односи на сустанаре и одређује да она лица која немају станбену дозволу да су сустанари сматраће се да су потстанари. Члан 83 став 3 не даје дефиницију о потстанарима те се по њему не може одређивати која су лица потстанари. Овај члан помиње само потстанаре који имају станбену дозволу али се из исте не види да ли су потстанари или сустанари, па одређује да су ова лица потстанари.

По другом мишљењу чл. 83 став 3 Уредбе треба протумачити тако да су по њему потстанари сва ова лица која нису сустанари, а то су и лица која немају никакве станбене дозволе па чак и лица која су се пре ступања на снагу Уредбе о управљању станбеним зградама уселила *vi clam praecario*.

Ако се овај пропис строго граматички тумачи правилније би било прво мишљење али се статус потстанара мора признати и оним лицима која уживају посебну празну просторију од пре ступања на снагу Уредбе, која је просторија сматрана у време уселења као станбени вишак, без обзира да ли та лица имају или немају потстанарску дозволу и без обзира да ли су се уселила *vi clam praecario*, али под условом да та лица плаћају станарину кориснику стана.

Овде треба напоменути погрешно схватање карактера потстанарске дозволе. Неки сматрају да је потстанарска дозвола основ за стицање потстанарског права. Ово схватање је погрешно. Потстанарском дозволом орган власти само одобрава уговор између корисника стана односно власника стана и потстанара а потстанарско право се стиче на основу уговора чија је важност условљена одобрењем станбеног органа. Статус потстанара треба ценити према уговору и осталим законским условима а не према потстанарској дозволи, јер на пример: Није потстанар лице које се налази у станбеном минимуму корисника стана у заједничкој соби са корисником стана иако то лице има потстанарску дозволу.

Неки разликују потстанаре пре ступања на снагу Уредбе о управљању станбеним зградама и после ступања на снагу ове уредбе, па сматрају да су лица, која су се уселила у станбени минимум корисника стана пре ступања на снагу Уредбе, потстанари, а лица која су се уселила после ступања на снагу Уредбе и налазе се у истим условима, нису потстанари, ово све на основу чл. 83 Уредбе. Ово

разликовање није ничим оправдано нити се може подвести под чл. 83 Уредбе.

Постоји још једно неправилно утврђивање статуса потстанара према томе да ли се неко лице налази у намештеној, делимично намештеној или празној соби. Неки сматрају да лице, које се налази у потпуно намештеној соби, није потстанар, док лице које се налази у празној или у полу намештеној соби јесте потстанар. Овакво разликовање и утврђивање статуса потстанара није ничим оправдано.

За утврђивање статуса потстанара не може бити важно да ли он станује од пре 1954 године када је ступила на снагу Уредба о управљању станбеним зградама или после 1954 године, нити је важно да ли једно лице има потстанарску дозволу или је нема, ни да ли се налази у намештеној или не намештеној соби, већ је само важно да ли се дотично лице налази у станбеном минимуму или у станбеном вишку корисника стана и са ким је то лице закључило уговор. Ако се неко лице налази у станбеном минимуму корисника стана, оно није потстанар у законском смислу. Ако се то лице налази у станбеном вишку корисника стана и закључило је уговор на пример са станбеном управом оно није потстанар него је сустанар, док ако је закључило уговор са корисником стана, онда је потстанар.

На основу овлашћења из чл. 23 Уредбе Народни одбор Града Београда донео је Одлуку о изменама и допунама одлуке о издавању станова, која је објављена у Службеном гласнику НР Србије бр. 61/54, која ближе регулише односе потстанара.

По чл. 34 став 2 ове одлуке: „Потстанар је у смислу ове одлуке лице, које је са корисником стана закључило уговор за део стана на основу обавезе корисника стана из уговора са станбеном управом или на основу позива станбене управе у смислу чл. 20 ове одлуке”.

Из чл. 34 став 2 Одлуке се јасно види да су за статус потстанара важна само два момента: да је потстанар закључио уговор са корисником стана и да се потстанар налази у станбеном вишку корисника стана, који вишак корисник стана нема право да користи обзиром на број чланова своје породице, пол, узраст, сродство и здравствено стање и који је станбени вишак корисник стана дужан да изда потстанару.

Шта је станбени минимум по чл. 9 Одлуке а што станбени вишак цене станбени органи а да ли у поједином конкретном случају постоји станбени минимум или станбени вишак треба ценити према томе да ли су станбени органи нашли да корисник стана има станбени вишак који је дужан да изда потстанару у смислу чл. 18 и 20 Одлуке, па ако корисник стана није обавезан да такав уговор закључи све што држи по уговору о коришћењу стана спада у његов станбени минимум.

Упоређујући чл. 23 Уредбе и чл. 20 Одлуке види се да је Уредба имала у виду да постоје и потстанари у намештеним собама, на пример, када једна жена држи трособни намештени стан и две собе издаје потстанарима, док Одлука у чл. 20 одређује да се потстанару може издати само празна просторија. Оваква одредба је донета сва-

како због тога што постоји велики број спорова баш у вези са намештеним собама.

Да потстанар може имати породицу види се из чл. 23 Одлуке који гласи: „ако потстанар или неко од чланова његове породице . . .”, али је спорно да ли потстанар као и лица која се налазе у станбеном минимуму корисника стана може, без пристанка корисника стана, да повећа број чланова породице односно ако је потстанарски уговор закључио самац, да ли исти може да закључи брак и да доведе код себе свога брачног друга, да ли може да доведе код себе браћу, сестре, родитеље и тд. О томе нема законских прописа и постоје супротна мишљења.

Једни мисле да потстанар који је закључио потстанарски уговор са корисником стана као самац не може без пристанка корисника стана да доведе код себе своје рођаке нити може да закључи брак и да код себе доведе свога брачног друга. Ово због тога што је цео стан корисника стана и потстанар се налази у туђем стану, уговор је закључен са потстанаром без породице и потстанар не може једноставно да мења закључени уговор. По овом мишљењу ако би потстанар довео код себе брачног друга или код другог рођака, корисник стана би могао да подигне тужбу због сметања поседа или тужбу за исељење због бесправног уселења.

Други сматрају да потстанар може свој станбени простор да подели са својим брачним другом или са другим члановима свога домаћинства као што то може и корисник стана и сустанар. Није логично ни природно забранити некоме да закључи брак и да живи у заједници са својим брачним другом и блиским рођацима. Корисник стана издаје потстанару онај део станбеног простора свога стана на који нема право да га користи. Он тај део стана мора да изда потстанару. Нему је само дато право да изабере потстанара кога жели. Уколико корисник стана не нађе потстанара и не закључи уговор са потстанаром у одређеном року станбена управа ће му одузети вишак станбеног простора и издати сустанару. Па када сада овај сустанар може да повећа број чланова своје породице треба то право признати и потстанару.

Иако се и једно и друго мишљење може бранити правилније би било прво становиште, јер потстанар нема иста права на стан као корисник стана. Он се налази у туђем стану и његово право се оснива на потстанарском уговору, те ако је у томе уговору наведено да ће у станбеном вишку корисниковог стана становати потстанар самац или потстанар са породицом, такво стање се мора поштовати, тај уговор се не може мењати без пристанка обеју странака. Ово због тога што потстанар користи поред станбеног вишка и заједничке просторије са корисником стана те би корисник стана повећавањем броја чланова потстанара био оштећен и ометан у првобитном праву коришћења свога стана.

Права и дужности потстанара регулишу прописи члана 13, 17, 21—26 ј чл. 34 став 2 Одлуке.

Иако су прописи Одлуке прилично јасно одредили статус, права и обавезе потстанара, ипак има спорних питања као што је напред

наведено, која суд мора да решава. Међутим, поменути прописи се односе само на потстанара у станбеном вишку корисника стана док постоје различити односи између корисника станова и трећих лица који су односи слични потстанарским односима и та лица се такође називају потстанарима, или самцима али се, на та лица не могу применити прописи Уредбе и Одлуке који говоре о потстанарима. То су лица која се налазе у станбеном минимуму корисника станова и њих Одлука само помиње у чл. 34 став 3, у коме се каже:

„Прописи ове Одлуке не односе се на лица која корисник стана добровољно прима у своје станбене просторије, које му према броју чланова породице и осталим околностима из ове Одлуке припадају. Односи између корисника и таквог лица регулишу се њиховим споразумом а настали спорови расправљају се по општим прописима који важи за спорове из уговора”.

Како у већини случајева између ових лица и корисника станова нема писмених уговора и та лица се примају под различитим околностима то постоји широко поље за спорове. Ова лица се могу налазити у посебној просторији станбеног минимума корисника стана или у истој просторији са корисником стана, у намештеној соби, потпуно или делимично или у празној соби. Постоје лица која су примљена пре и после ступања на снагу Уредбе и Одлуке, лица са потстанарским дозволама и без потстанарских дозвола. Нека од ових лица се посебно третирају и признаје им се статус потстанара, без обзира што се налазе у станбеном минимуму корисника стана, као на пример лицима која се налазе у празној просторији или у делимично намештеној соби и која су примљена пре ступања на снагу Уредбе. Ово разликовање је нашло примене и у судској пракси. Чини се да је ово разликовање неумесно. У сваком од наведених случајева треба утврђивати и ценити само какав је споразум постојао између корисника стана и ових лица у смислу чл. 34 одељак 3 Одлуке. Од ових лица се може гражити да у свако доба напусте стан корисника стана уколико се корисник стана није уговором обавезао да за одређено време мора да држи ова лица у своме стану. Корисник стана нема обавезе да овим лицима обезбеђује одговарајући стан уколико се на то изричито споразумом није обавезао. Корисник стана је дужан само да обезбеди одговарајући стан односно нужни смештај потстанарима који се налазе у његовом станбеном вишку уколико постоје разлози за отказ.

Статусу потстанара сличан је статус ђака и студената који се налазе у домовима. Међутим, права и обавезе ових лица регулисани су правилником управе дома.

Војислав Вулићевић

„ГЛАСНИК” У 1957 ГОДИНИ

Наш „Гласник” са овим бројем улази у седму годину излагања. Од првог броја који је изашао из штампе 5 јуна 1952 године, па до краја 1957 године, објављено је укупно 67 бројева „Гласника”.

И у 1957 години „Гласник” је задржао већ устаљени правац. Уређивачки одбор „Гласника” улагао је све могуће напоре да квалитет листа подигне у минулој години. Да ли је у томе успео имају да оцене наши претплатници и читаоци. Али, Уређивачки одбор је уверен да је углавном лист задовољно, јер, као што је то више пута наглашено, он нема претензије да буде правна ревија, чисто стручно-научног карактер. него да пружи могућности нашим правницима-практичарима да објављују своја мишљења и погледе на поједина правна питања, првенствено у вези са практичном применом права, да, осим тога, буде савремен третирањем савремене правне проблематике, да буде информативан, а у првом реду информативан за збивања у нашој адвокатури.

Уређивачки одбор ће, према правцу датом од стране управног одбора наше Коморе, и у 1958 години да уређује лист истим правцем, руковођен напред изнесеним начелима.

„Гласник” је и у 1957 години објављен у 12 бројева, који су, захваљујући напорима и тачности радног колектива Штампарије „Коста Шокица” у Новом Саду, увек тачно на време тј. сваког 5 у месецу разаслати претплатницима.

Ових 12 бројев, је према обавези уређивачког одбора, требало да буде објављено на укупно 384 страница. Међутим, „Гласник” је у 1957 години објављен на укупно 416 страница, дакле, дат је претплатницима управо један потпун број од 32 странице више, него што је предвиђено било.

Објавио је „Гласник” у 1957 години: 26 чланака и написа из проблематике адвокатури на 59 страница; 31 чланак из грађанске материје на 164 странице; 17 чланака из кривично правне материје на 71 страница; 2 чланка из међународног права на 8 страница; 2 из радног права на 4 странице; 2 из привредног права на 6 старница; 2 чланка из управног права на 13 страница; 11 бележака на 4 странице; 6 некролога на 2 странице; судске праксе на 43 странице; службених саопштења Коморе на 35 сраница и огласа на 6 страница.

У току 1957 објављено је укупно 114 одлука наших судова. Од тога броја објављено је 100 одлука Врховног суда АПВ (80 грађанских, 13 кривичних и 7 управних); 2 управне одлуке Савезног врховног суда; 10 одлука Врховног привредног суда; 1 одлуку Вишег привредног суда АПВ и 1 одлуку Врховног суда НРХ.

К. Х.

ИЗ СУДСКЕ ПРАКСЕ

Орган није више овлашћен да неком кориснику стана одузме станбене просторије које он користи и да их додели другом. (Врх. суд АПВ бр. У. 2228/57).

Орган је утврдио решењем да корисник стана има вишак станбеног простора, те је једну собу доделио суседу.

Корисник стана је поднео тужбу у којој је навео да нема вишак станбеног простора.

Тужба је основана, па је тужбом нападнуто решење укинута, а из разлога:

Стушањем на снагу Уредбе о управљању станбеним зградама станбени орган није више овлашћен да неком кориснику стана одузме станбене просторије које он користи и да их додели другоме. Таквом кориснику се стан може само отказати путем редовног суда по пропису чл. 60 пом. Уредбе. Ако у стану корисника има вишак станбених просторија, овај вишак се може утврдити, али му се не може одузети и другоме доделити, него се корисник може обавезати да га изда за закуп потстанару кога он сам изабере, а тек ако то не учини у одређеном року, може му се одредити лице с којим ће он засновати потстанарски однос.

Књиге које порески обвезник мора да води могу се одбацити само ако се посебним решењем утврди да се књиге не могу узети у обзир код утврђивања пореске основице. (Врх. суд АПВ бр. У. 2739/57).

Порески обвезник, адвокат по занимању, поднео је тужбу против управног акта II степена, којим је одбијена његова жалба на решење пореског органа о утврђењу пореске основице, без да су при томе узете у обзир његове књиге.

Тужба је основана, па је тужбом оспорено решење укинута, а из разлога:

Из списа произлази да је тужилац водио уредно књиге о свом пословању. Финансиски органи, међутим, ипак нису узели у обзир књиге као базу за утврђење пореске основице. Ако су финанси. органи за овакав поступак имали разлога, тада је по мишљењу суда требало утврдити посебним формалним закључком да се књиге не могу узети у обзир због одређених разлога и у том правцу морало се дати образложење. Према томе, основан је приговор тужиоца да је повређен закон када одбијање књига није извршено посебном закључком.

Приходи које верске заједнице и њихови органи остварују вршењем делатности у оквиру цркве не подлеже плаћању пореза на доходак. (Врх. суд АПВ бр. У. 1377/57).

Тужилац, црквењак, коме је надлежни орган утврдио пореску основицу за порез на доходак у износу од 60.000 динара, а за приходе остварене у вршењу црквене делатности, поднео је тужбу.

— Тужба је основана, а из разлога:

На основу прописа Одлуке о ослобођењу од плаћања пореза на доходак прихода које верске заједнице и њихови органи остварују вршењем делатности у оквиру цркве у виду примљених поклона, добровољних прилога и сл. приходи су ослобођени плаћања пореза (Службени гласник НРС бр. 11 и 14/1955).

Обзиром да се ослобађају од пореза на доходак приходи које верске заједнице и њихови органи остварују вршењем делатности у оквиру цркве у виду примљених поклона, добровољних прилога и сл. прихода, а да се свештеници, црквењаци и друга лица сматрају органима верских заједница, то исти не могу бити порески обвезници за поменуте приходе. Према томе, тужени орган није ни могао донети оспорено решење, нити тужитеља уврстити у пореске обвезнике.

Жалбу уложу против решења претседника Среског НО у службеничким стварима решава Среско веће. (Врх. суд АПВ бр. У. 2062/1957).

Против решења Претседника Среског НО у службеничкој ствари, поднео је службеник жалбу, коју је својим решењем одбио Секретаријат за општу управу СНО.

Тужилац је уложио жалбу, која је основана, и решење Секр. за општу управу СНО, поништено, а из разлога:

Тужени Секретаријат за општу управу СНО није био надлежан да по тој жалби решава, већ по чл. 151 ст. 2 Закона о народним одборима срезова решење по жалби изјављеној против решења претседника НО среза у службеничким стварима решава Среско веће НО среза. Тужени никако није могао постати надлежан да донесе одлуку по жалби поднетој против решења претседника НО среза донетом у службеничкој ствари.

За спорове о законском издржавању надлежан је Срески суд. (Врх. суд АПВ бр. Р. 198/57).

Тужила је поднела Среском суду тужбу тражећи да се туженик обвезе на издржавање ванбрачног детета, а уз тужбу је приложила извод из матице рођених по коме је тужени отац детета.

Срески суд се огласио стварно не надлежним, те је предмет уступио Округном суду, који се исто огласио стварно не надлежним.

Решавајући о сукобу надлежности Врх. суд је донео решење по коме је утврдио надлежност Среског суда, а из разлога:

Из тужбе се види да се њоме не тражи утврђивање очинства ванбрачног детета, већ само обвезивање туженог на плаћање издржавања за ванбрачно дете, пошто је тужитељица уз тужбу поднела и извод из матице рођених за доказ да је тужени заиста отац детета, — чл. 14 став 2 ЗПП. За спорове о законском издржавању надлежан је срески суд на основу чл. 25 ст. 2, тачка 1 ЗПП.

Тражење признавања потписа на купопродајном уговору некретнина није стварно правни већ је траженбено правни захтев. (Врх. суд АПВ бр. Р. 193/57).

Тужилац је поднео тужбу Среском суду у II. тражећи да тужени призна потпис на купопродајном уговору некретнине која лежи на подручју Среског суда у З.

Срески суд у II. огласио се месно надлежним, обзиром да се тражи испуњење купопродајног уговора о некретнини, која лежи на подручју другог суда.

И Срески суд у З. се огласио не надлежним, јер је стао на становиште да се не ради о захтеву у вези са стварним правом, него тражбеним.

Решавајући о сукобу надлежности Врх. суд АПВ је утврдио месну надлежност Среског суда у II, а из разлога:

Овде се на ради о спору о стварним правима на непокретностима, већ о тражбеном праву тужиоца да тужени испуни обавезу из купопродајног уговора, коју је обавезу примио према тужиоцу правни претходник туженог. Из ових разлога је за поступак у овом спору надлежан Срески суд у II. према оп-

штој месној надлежности за тужене, а не Срески суд у З.

Тужба којом се оспорава очинство детета рођеног у браку мора бити уперена против детета. — Дејство поништеног брака престаје од дана поништења. (Врх. суд АПВ бр. Гж. 839/57).

Нападнутом пресудом одбијен је тужбени захтев тужиоца ради утврђења да тужилац није отац млдб. детета рођеног у браку.

Против ове пресуде уложио је жалбу тужилац, која је као основана одбијена, а из разлога:

Тужбом којом се оспорава очинство детета рођеног у браку од стране мужа матери детета иде се на промену статуса детета. Према томе, тужба мора бити уперена против детета, а не против матери детета. Како је тужилац тужио матер детета, а не дете, то је тужба правилно одбијена.

Погрешан је навод жалиоца да се он не може сматрати мужем тужене, јер, према чл. 51 ст. 1 ОЗБ, у случају поништења брака дејство брака престаје од дана када је брак поништен. Према томе, до поништаја брака тужилац је био муж тужене и као такав могао је на основу чл. 28 ОЗОРИД-а да тужбом оспорава очинство детета које је родила његова жена у браку, ако је сматрао да му није отац.

Тужба ради утврђивања очинства мора бити поднесена у име детета, а не матери. (Врх. суд АПВ бр. Гж. 1007/57).

Првост. суд је одбио тужбу ради утврђивања очинства, коју је поднела мати млдб. детета.

Тужила је поднела жалбу, која је у жалби понудила и нове доказе да је тужени признао да је отац млдб. детета.

Међутим, суд ће у новом поступку имати у виду и ту чињеницу, да се тужитељица у овој парници не може појављивати у своје име већ само у име млдб. детета, обзиром, да по пропису чл. 25 ОЗОРИД-а тужбу ради утврђивања очинства детета рођеног ван брака, може поднети у његово име мајка док врши родитељска права. Дакле, тужитељица као мати млдб. детета не мо-

же у овом спору бити странка, већ, на-
против, као странка може бити млдб.
дете у чије име тужитељица као закон-
ски заступник подиже конкретну ту-
жбу..

*За штету нанесену од дивљачи чија
вредност прелази 2.500 динара стварно је
надлежан срески суд без обзира да ли
штета прелази вредност од 200.000 ди-
нара. (Врх. суд АПВ бр. Р, 181/957).*

Тужилац је поднео тужбу којом тра-
жи да се туженик обвезе на исплату
оштете у износу од 245.000 динара, ко-
ју му је причинила дивљач. Тужбу је
поднео Среском суду који се огласио
стварно ненадлежним, те списе уступио
Окружном суду, који се исто огласио
стварно ненадлежним.

Решавајући о сукобу надлежности,
Врх. суд АПВ је утврдио надлежност
Среског суда, а из разлога:

По мишљењу овог Суда за решава-
ње конкретног спора надлежан је Сре-
ски суд у Н.

Прописом чл. 4 ст. 1, тачка 1 и на-
кон ступања на снагу Закона о парн.
пост. остављен је на снази пропис чл.
17, ст. 4 Општег закона о лову о на-
длежности среског суда у споровима о
накнади штете.

Како је према чл. 17 ст. 4 цит. Закона
искључиво предвиђена стварна надлеж-
ност среских судова за решавање накна-
де штете причињене од дивљачи, чија
висина прелази износ од 2.500 динара,
то се је питање стварне надлежности тих
спорова има равнати не по вредности
тих спорова, већ према горњим пропи-
сима према којима је била предвиђена
искључива надлежност среских судова
без обзира на вредност, ако је висина
штете прелазила износ од 2.500 динара,
до кога износа су били надлежни орга-
ни државне управе.

Према томе, у конкр. случају није мо-
гао Срески суд у Н. питање стварне
надлежности решити по пропису чл. 25
ст. 1 ЗПП, јер овај потоњи пропис пред-
виђа стварну надлежност према вредно-
сти спора док за конкр. спорове није
меродавна вредност спора већ природа
тога спора због које је на темељу горе-
наведених прописа предвиђена искљу-
чива надлежност среског суда.

*Правомоћно одбијена тужба ради о-
споравања очинства укључује у себи и
питање ванбрачног рођења. (Врх. суд.
АПВ бр. Гж. 1078/57).*

Тужилац је поставио тужбени захтев
да суд установи да је дете рођено у ра-
нијем браку између парничних странака
плод ванбрачног зачећа, што да је ту-
жена дужна признати.

Окружни суд је решењем одбацио ту-
жбу, јер је ствар већ пресуђена право-
моћном пресудом Окружног суда.

Жалбу је поднео тужилац, која је као
неоснована одбијена, а из разлога:

Жалбени суд се слаже са установље-
њем I. ст. суда да је у ранијој парници
тужиоца против тужене правомоћно од-
бијен његов захтев да се установи да
тужилац није отац млдб. детета и да се
уклине издржавање детета. Правомоћно
одбијена тужба ради оспоравања очин-
ства млдб. детета свакако укључује у
себи и питање ванбрачног рођења одно-
сно да је млдб. дете плод ванбрачног
зачећа. Обзиром на чињеницу да је ра-
нијом правомоћном пресудом то питање
решено, тужилац нема могућности да у
новој тужби постави само један део већ
раније пресуђеног тужбеног захтева.

*Смањење вредности имовинско прав-
ног захтева по изјави странке или услед
делимичне пресуде не утиче на стварну
надлежност суда. (Врх. суд АПВ бр. Р.
175/57).*

У спору је укупна вредност означена
била са 220.000 динара. I. ст. суд је ту-
жбу одбио, а по жалби Врх. суд је уки-
нуо пресуду у оном делу који се односи
на издавање покретнија чија је вредност
сада испод 200.000 динара.

У поновљеном поступку Окружни суд
се огласио стварно ненадлежним, те
списе уступио Среском суду, који се и-
сто огласио стварно ненадлежним.

Решавајући о сукобу надлежност Врх.
суд АПВ је утврдио стварну надлежност
Окружног суда, а из разлога:

Према чл. 14 ЗПП суд оцењује своју
надлежност у неком спору на основу на-
вода у тужби и на основу чињеница ко-
је су суду познате. По ставу 3 истог
члана ако се у току поступка промене
околности на којима је заснована над-
лежност суда, или ако тужилац смањи
тужбени захтев, суд који је био надле-

жан у време подношења тужбе остаје и даље надлежан и ако би услед ових промена био надлежан други редован суд.

Када је вредност овог имовинско-правног спора била 220.000 динара у моменту подизања тужбе, онда је за решење истог спора надлежан Окружни суд према ставу 1 чл. 28 ЗПП. С обзиром на напред наведени законски пропис Окружни суд је био надлежан за решење истог спора да је тужилац смањио тужбени захтев тако да би вредност имовинско-правног захтева била снижена на 200.000 динара и мање. Тим пре остаје он и даље надлежан ако је услед делимичног пресуђења тужбеног тражења остао још нерешен део имовинско-правног захтева тужбе којег вредност износи испод 200.000 динара.

Туженик је одговоран за штету која је настала ако није поступао са довољним опрезом нити као добар домаћин у својим властитим стварима. (Врх. суд АПВ бр. Гж. 807/57).

Окружни суд је одбио тужбу тужитеља против туженика за штету коју је нанео тужитељу тиме што је као говедар хтео стоку да напаја у замрзнутој реци, па је стока кроз лед пропала.

Тужилац је уложио жалбу, која је основана, а I. ст. пресуда укинута, а из разлога:

Пресуда I. ст. суда је резултат погрешне правне оцене доказног материјала.

Пре издавања наредбе своје сину да стоку напаја на реци тужени је био дужан да се увери о томе да ли постоји могућност да се тужитељева стока напоји на реци без опасности, по живот стоке. Међутим, у конкр. случају је утврђено да је тужени издао наређење своје сину да отера стоку на реку ради појења, а да се претходно није уверио сам на лицу места, да ли зато постоје могућности или пак не, тако да из ове околности јасно произлази, да туженик у конкр. случају није поступио нити са довољним опрезом нити као добар домаћин у својим властитим стварима. Пошто је стока кроз лед реке пропала и удавила се, а како је туженик у уговорном односу са тужите-

љем у вези чувања стоке тужитељеве, то је туженик према утврђеном чињеничном стању од стране I. ст. суда, одговоран за штету, која је тужитељу настала услед угињућа његове стоке путем дављења. Обзиром да I. ст. суд није утврдио висину штете, ваљало је I. ст. пресуду укинута, и упутити га на доношење нове правилне одлуке.

Пресуда донесена на основу признања може се побити само због битне повреде одредаба ЗПП или због давања признања у заблуди или под утицајем принуде или преваре. (Врх. суд АПВ бр. Гж. 830/57).

I. ст. суд је сниженом тужбеном захтеву дао места, и обвезао туженог да плати 320.000 динара, камату и трошкове.

Туженик је уложио жалбу против оног дела пресуде којом је обвезан на плаћање камате.

Жалба је као неоснована одбијена, а из разлога:

Туженик је пред I. ст. судом изјавио да признаје наводе снижене тужбе и да се не противи сниженом тужбеном захтеву. Обзиром на ову чињеницу тужилац је предложио да се донесе пресуда на основу признања, али је суд донео пресуду, коју међутим није означио као пресуду на основу признања.

Оваква изјава туженог има значај и у суштини јесте признање тужбеног захтева по чл. 320 ЗПП, јер је овом његовом изјавом у суштини потпуно признат снижени тужбени захтев. При томе није битно што I. ст. суд није изричито и формално означио своју пресуду као пресуду на основу признања.

Према чл. 324 ст. 3 ЗПП пресуда на основу признања се може побити само због битне повреде одредаба парн. поступка или због тога што изјава о признању је дата у заблуди или под утицајем принуде или преваре. Према томе, пошто је овде у питању пресуда на основу признања а туженик исту не побива због недостатака предвиђених у чл. 342 ЗПП то је његова жалба неоснована.

ИЗ СЕДНИЦЕ УПРАВНОГ ОДБОРА АК АПВ

На седници Управног одбора АК АПВ која је одржана дана 17 децембра 1957 године, донесена су следећа решења:

1. Узет је на знање извештај претседника и референата о раду Коморе од последње седнице до ове.
2. Прихваћен је извештај Управног одбора упућен скупштини о раду Коморе за 1956 и 1957 године.
3. Прихваћен је буџет Коморе за 1958 годину, те се исти подноси скупштини за одлуку.
4. Прихваћен је буџет „Гласника” за 1958 годину, те се упућује скупштини за одлуку.
5. Прихваћен је предлог скупштини о питању Пензионог фонда Адв. код. у Н. Саду, те се упућује скупштини на одлуку.
6. Прихваћена је коначна редакција статута Коморе и пословник о раду скупштине, те се упућује скупштини на одлуку.
7. По молби брише се из Именика АК АПВ Пењић Велимир, адвокат из Сомбора, због пресељења адв. канцеларије на подручје друге Коморе, с тим да ће се решење издати када се обаве све потребне формалности.
8. Узима се на знање промена праксе адв. приправника Крговић Вељка од др. Томин Жарка код Колесар Петра, адв. из Новог Сада.
9. Узима се на знање да је Шијачки Леса, адв. припр. завршио годишњу праксу код НОО Нови Сад, те да се враћа на адв. припр. праксу код Сувајџић Богобоја, адв. из Новог Сада.
10. Решавано је о текућим пословима, као и молбама за упис у Именик адвоката и адв. приправника.

Упрвни одбор АК АПВ

ПРОМЕНЕ У ИМИНИКУ АДВОКАТА И АДВ. ПРИПРАВНИКА

У Именик адвоката уписани су:

1. Попов Ч. Стеван, са седиштем адв. канцел. у Врбасу на основу решења АК АПВ бр. 147/1956, које је потврдио Држ. секр. за прав. управу НРС својим решењем бр. 17626/1956;
2. Јеремић Ж. Живота, са сед. адвокатске канцеларије у Бачу, решењем АК АПВ бр. 136/1957, које је потврдио Држ. секр. за прав. управ. управу НРС својим решењем бр. 19335/57;
3. Живковић Михајло, са седиштем адвокатске канцеларије у Ковину, решењем АК АПВ бр. 771/57, које је потврдио Држ. секр. за прав. управу НРС својим решењем бр. 19335/57;
4. Драгићевић Јовета, са седиштем адвокатске канцеларије у Србобрану решењем АК АПВ бр. 690/57, пресељењем адвокатске канцеларије из Београда.

У Именик адвокатских приправника уписани су:

1. Петров Павле, код адвоката др. Секелъ Јована из Зрењанина, решење АК АПВ бр. 331/56, а које је потврдио Држ. сек. прав. упр. НРС својим решењем бр. 6744/1957;

2. Корхеџ Золтан, код адвоката Малагурски Ивана из Суботице, решењем АК АПВ бр. 801/57, које је потврдио Држ. секр. прав. упр. НРС својим решењем бр. 19643/57;

3. Челекетић Здравко, код адвоката др. Варади Јосипа, Зрењанин, решењем АК АПВ бр. 50/57, које је потврдио Држ. секр. прав. упр. НРС својим решењем бр. 18446/57;

4. Крговић Ј. Вељко, код Колесар Петра адвоката из Новог Сада, решењем АК АПВ бр. 50/57, које је потврдио Држ. секр. за прав. упр. НРС својим решењем бр. 15716/57;

5. Милић Томислав, код адвоката Будишин Ивана из Новог Сада, решењем АК АПВ бр. 678/57, које је потврдио Држ. секр. прав. управу НРС својим решењем бр. 18447/57.

Управни одбор АК АПВ

ПРЕТПЛАТНИЦИМА „ГЛАСНИКА”

Први број „Гласника” за 1958 годину шаљемо свим нашим претплатницима без обзира да ли су обновили или не за 1958 годину претплату.

Међутим молимо све наше досадашње претплатнике, који не желе да лист и даље у 1958 години примају, да први број врате на траг, како би смо имали евиденцију отказа претплате.

Они претплатници који лист не врате биће сматрани да претплату продужују и за 1958 годину.

Молимо све судове са подручја Уже Србије, које је досада претплаћивао Државни секретаријат за правосудну управу НРС, да нас извести да ли желе и даље да остану претплатници, обзиром да је Држ. секретаријат известио, да ће се судови, у вези са новим буџетским прописима, убудуће сами претплаћивати на часописе и листове, а не као досада тј. преко Држ. секретаријата за прав. управу НРС.

Годишња претплата износи 700 динара, а она се уплаћује на тек рач. Адвокатска комора АПВ, 300-Т-403, или шаље упућеницом на Адвокатска комора АПВ, Нови Сад, Змај Јовина бр. 20. На полеђини треба означити да се износ шаље за претплату на „Гласник” за 1958 годину, и означити и тачну адресу претплатника.

Радни одбори ће и даље примати „Гласник” као и досада.

Уређивачки одбор „Гласника”

ИСПРАВАК

У чланку Б. Р. Раванића, а у 12 броју, за децембар 1957 године, на страни 5 у реду 19 поткрала се једна штампарска грешка. Уместо речи „кесе” сложена је реч „месе”, што овим исправљамо.

ПРЕДЛОГ БУЏЕТА АДВОКАТСКЕ

Бр. буџет. партије	Позил.	П Р И Х О Д И	Усвојена процена за 1958 г.	
			Позиција	Партија
I		РЕДОВНИ ПРИХОДИ		
	1	Од редовне чланарине	2,250.000—	
	2	Од уписнине адвоката и прес. канцел.	100.000—	
	3	Од уписнине адвокат. припр. и пр. праксе	6.000—	
	4	С В Е Г А :		2,356.000—
II		ВАНРЕДНИ ПРИХОДИ		
	1	Од 1% коморски допринос	1,950.000—	
	2	Од новчаних казни	50.000—	
	3	Од огласа	2.000—	
	4	Од камата	2.000—	
	5	Од разних примања	20.000—	
		С В Е Г А :		2,024.000—
		У К У П Н О :		4,390.000—

Хон. књиговођа,
БОШКО БОРОЈЕВИЋ, с. р.

Благајник,
Д-р НИКОЛА ПЕРВАЗ, с. р.

Овај је предлог буџета примљен на седници Управног одбора Адвокатске коморе АПВ која је одржана дана 17 децембра 1957 године.

Претседник,
МИЛОРАД БОТИЋ, с. р.

КОМОРЕ АПВ ЗА 1958 ГОДИНУ

Бр. буџет. партије	Позиц.	РАСХОДИ	Усвојен кредит	
			Позиција	Партија
I		РЕДОВНИ ИЗДАЦИ — ЛИЧНИ:		
	1	Плате сталних службеника	690.000.—	
	2	Хонорари (књиговођа, спремачица)	186.000.—	
	3	Допринос за соц. осиг. на плате и хонорар	304.000.—	
	4	Допринос за станбену изградњу	80.000.—	
	5	Допринос буџету из лич. дохотка	180.000.—	1,440.000.—
		СВЕГА : I		
II		РЕДОВНИ ИЗДАЦИ — МАТЕРИЈАЛНИ		
	1	Закупнина посл. просторија	120.000.—	
	2	Огрев	63.000.—	
	3	Осветљење	10.500.—	
	4	Утрошак воде	5.000.—	
	5	Поштарина и телефон	100.000.—	
	6	Канцелариски материјал	70.000.—	
	7	Трошкови новчани и плат. промета	30.000.—	
	8	Таксе	1.500.—	
	9	Одржавање чистоће	8.000.—	
	10	Чланарина Савезу адв. комора ФНРЈ	450.000.—	
	11	Претплата на служб. листове и часоп.	20.000.—	
	12	Пут. р-н за год. скупшт. других комора	150.000.—	
	13	Пут. р-н за редовне седнице Савета Адв. коморе АПВ; УО Адв. ком. и заседање Дисц. суда	250.000.—	
	14	Пут. р-н за састанак Претс. Радних одбора	40.000.—	
	15	Пут. р-н за обилазак Радних одбора	50.000.—	
	16	Субвенција „Гласнику“ Адв. коморе АПВ I	450.000.—	
	17	Осигурање инвентара	6.000.—	
	18	Одржавање библиотеке	36.000.—	
		СВЕГА : II		1,860.000.—
III		НЕРЕДОВНИ ИЗДАЦИ:		
	1	За венце умрлих	7.000.—	
	2	Трошкови одржавања год. скуп. Адв. ком. АПВ	70.000.—	
	3	За курсеве адвокатских приправника	60.000.—	
	4	За две стипендије студ. права	195.000.—	
	5	За помоћ удовама б. адвокате и стар. б. адвоката	50.000.—	
	6	За набавку инвентара и сит. инвентара	20.000.—	
	7	За оправку инвентара	8.000.—	
	8	За набавку књига	50.000.—	
	9	За недовољно предвиђене издатке	100.000.—	
	10	За непредвиђене издатке	500.000.—	
	11	Трошкови организац. адв. припр.	30.000.—	
		СВЕГА : III		1,090.000.—
		УКУПНО :		4,390.000.—

ПРЕДЛОГ БУЏЕТА

„ГЛАСНИКА“ АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ АПВ ЗА 1958 ГОДИНУ

ПРИХОДИ:		РАСХОДИ:	
1. Претплата од појединаца	220.000.—	1. Штампа и хартија	630.000.—
2. Радни одбори, претпл.	320.000.—	2. Хонор. сарадницима	220.000.—
3. Субвенција Адвокатске коморе	450.000.—	3. Хонорар уређивања	140.000.—
4. Од огласа и разно	70.000.—	4. Поштарина и експедиција	20.000.—
		5. Разан издатак	50.000.—
Свега:	1,060,000.—	Свега:	1,060,000.—

Хон. књиговођа,
Бошко Благојевић, с. р.

Уредник,
Коста Хаџи, с. р.

Овај је предлог буџета примљен на седници Управног одбора Адвокатске коморе АПВ која је одржана дана 17 децембра 1957 године.

Претседник,
Милорад Ботић, с. р.

ПРЕДЛОГ СТАТУТА АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ У А. П. ВОЈВОДИНИ

1. ДЕО

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

1. АДВОКАТСКА КОМОРА И ЊЕНИ ЗАДАЦИ

Члан 1

Адвокатска комора у Аутономној покрајини Војводини је организација адвоката са подручја Аутономне покрајине Војводине. Седиште Коморе је у Новом Саду.

Члан 2

Чланови Коморе су сви адвокати са седиштем канцеларије на њеном подручју са једнаким правима и дужностима како је одређено Законом о адвокатури и овим статутом.

Члан 3

Адвокатску комору претставља претседник управног одбора.

Члан 4

Адвокатска комора је члан Савеза адвокатских комора Југославије. Комора учествује у раду Савеза адвокатских комора Југославије сарађујући са свим коморама у земљи по свим питањима која Закон о адвокатури, овај статут и правила Савеза адвокатских комор одређују.

У заједници са Адвокатском комором у Београду разматра питања која су од заједничког интереса за адвокатуру у НР Србији.

2. ЗАДАЦИ АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ

Члан 5

Задатак је Коморе да изграђује адвокатуру као јавну службу у циљу остварења начела законитости као важног услова за јачање социјалистичких односа. С тим у вези Комора врши све послове од општег интереса за адвокатуру и за њено унапређење и штити права и интересе адвоката и адвокатских приправника у складу са Законом о адвокатури и овим статутом.

Начин рада органа Коморе утврђује се пословницима које ови органи сами доносе у складу са Законом о адвокатури и овим статутом.

Члан 6

Посебни задаци Коморе су:

1 — одлучивање о упису у именик адвоката и адвокатских приправника;

- 2 — вођење именика адвоката и адвокатских приправника;
- 3 — осигурање општих услова за правилно вршење адвокатуре;
- 4 — старање да адвокати испуњавају дужности свог позива, да савесно указују правну помоћ, да штите своје странке у њиховим законитим правима и интересима и да својим радом помажу учвршћивању законитости;
- 5 — брига о стручном и етичком уздизању адвоката и адвокатских приправника у вршењу њиховог позива;
- 6 — старање о материјалним интересима адвоката и адвокатских приправника;
- 7 — развијање узајамне правне помоћи адвоката нарочито у случајевима који изискују посебно стручно знање и искуство.

3. ИМЕНИК АДВОКАТА И АДВ. ПРИПРАВНИКА

Члан 7

Адвокатска комора води именик адвоката и именик адвокатских приправника. Саставни део именика је особни лист.

Члан 8

У именик адвоката уписују се име и презиме адвоката, подаци о рођењу, подаци о завршеном правном факултету и положеном испиту, одлука о упису, дан уписа и дате свечане изјаве, све промене у вршењу адвокатуре, одлуке на основу којих су промене наступиле, одлука о брисању из именика, дан брисања, име преузиматеља канцеларије и одлука на основу које је преузиматељ постављен, као и други подаци о радном стажу.

Члан 9

У именик адвокатских приправника се уписује име и презиме адвокатског приправника, подаци о рођењу, подаци о завршеном правном факултету, одлука о упису и дате свечане изјаве, све промене у вршењу приправничке праксе са именима адвоката, односно судова и надлештава код којих је обављана приправничка пракса, одлуке на основу којих су вршене промене и дан брисања из именика адвокатских приправника.

Члан 10

У особни лист се уписују сви подаци који се односе на личност адвоката, односно адвокатског приправника, на његову школску и стручну спремину, на вршење праксе, подаци о дисциплинским казнама, одликовањима и сл.

4. ФИНАНСИСКО ПОСЛОВАЊЕ КОМОРЕ

Члан 11

Финансиско пословање Коморе врши се на основу годишњег прорачуна прихода и расхода.

Члан 12

Прорачунски приходи Коморе су:

- 1 — уписнина адвоката и адвокатских приправника;
- 2 — чланарина и други доприноси адвоката и адвокатских приправника;
- 3 — одређени други приходи.

Висину уписнине и чланарине и других доприноса одређује скупштина Коморе.

Члан 13

Адвокатска комора користи своја прорачунска средства за остваривање задатака утврђених Законом о адвокатури и овим статутом.

Комора може прорачунска средства употребити и за:

- 1 — припомоћ адвокатима и њиховим породицама, који су остали без најнужнијих средстава;
- 2 — награђивање адвокатских приправника и студената права за правне студије одређене конкурсима Коморе;
- 3 — краткорочне позајмице адвокатима почетницима за отварање адвокатске канцеларије.

Члан 14

Ванпрорачунски приходи Коморе су:

- 1 — новчане дисциплинске казне;
- 2 — разни ванредни приходи.

Члан 15

Новчане обавезе потписују за Комору два за то одређена и овлашћена члана управног одбора.

5. ПЕЧАТ КОМОРЕ

Члан 16

Печат Коморе је округло са натписом „Адвокатска комора у Аутономној покрајини Војводини — Нови Сад”

П. ДЕО

ОРГАНИ КОМОРЕ

Члан 17

- 1 — Сагласно Закону о адвокатури органи Коморе су:
  - а) скупштина;
  - б) савет;

- в) управни одбор;
- г) комисија за преглед финансиског пословања;
- д) дисциплински суд;
- ђ) дисциплински тужилац.

Ради остваривања задатака Коморе, а у складу са Законом о адвокатури и овим статутом оснивају се радни одбори адвоката и адвокатских приправника у свим местима у којима има најмање пет адвоката и адвокатских приправника.

1. СКУПШТИНА

Члан 18

Скупштина Адвокатске коморе састаје се на редовни састанак сваке године најкасније до краја месеца маја на позив управног одбора.

Када се за то укаже потреба савет или управни одбор Коморе на своју иницијативу или на захтев једне трећине чланова Коморе сазивају скупштину на ванредни састанак.

Чланови који траже сазив ванредне скупштине дужни су свој захтев доставити писмено савету или управном одбору са назначењем дневног реда и овај захтев својеручно потписати.

Члан 19

Позив на редовну или ванредну скупштину мора бити оглашен у „Службеном листу” Аутономне покрајине Војводине најкасније 15 дана пред састанак скупштине.

У позиву на скупштину мора бити назначено место, дан и час састанка скупштине.

Скупштина се по правилу одржава у седишту Коморе, али орган који сазива скупштину може да одреди и које друго место.

О скупштини се посебно обавештавају: Извршно веће АПВ, Попокрајински секретаријат за правосудну управу АПВ, Организација адвокатских приправника, Савез адвокатских комора Југославије, остале Адвокатске коморе.

На скупштину се могу позвати као гости и остали органи правосуђа и државне управе као и претставници друштвених организација.

Члан 20

За одржавање скупштине потребно је присуство најмање једне половине чланова Коморе.

Ако је број присутних код отварања скупштине недовољан скупштина се одлаже за један сат, када ће се на истом месту, са истим дневним редом одржати без обзира на број присутних чланова.

Члан 21

Претставника адвокатских приправника на скупштини Коморе бира Организација адвокатских приправника и то 1 претставника на сваких десет приправника, с тим да остатак ма колико он био даје право на још једног претставника.

Члан 22

Унадлежност скупштине спада, осим задатака побројаних у чл. 83 Закона о адвокатури још и:

- 1) примање извештаја управног одбора о раду; извештаја комисије за преглед финансиског пословања и давање разрешнице управном одбору;
- 2) одобравање прорачуна прихода и расхода Коморе;
- 3) утврђивање висине уписнине, чланарине и других обавезних доприноса чланства.

Члан 23

Скупштина бира органе Коморе на три године.

Скупштина има право да опозове изабране чланове свих органа Коморе које она бира и пре истека рока за који су изабрани и у том случају одмах бира нове чланове.

За случај да се упразни место неког члана органа Коморе из разлога предвиђених законом, на упражњено место изабраће прва наредна скупштина новог члана.

Члан 24

Препис скупштинског записника доставиће управни одбор Покрајинском секретаријату за правосудну управу АПВ.

2. САВЕТ

Члан 25

Савет се конституише на својој првој седници после избора чланова од оба изборна тела и то избором председника, његовог заменика, секретара и референте за одређена питања.

Прву седницу савета сазива председник управног одбора Коморе и он јој председава до конституисања савета.

Члановима савета мандат траје при године, с тим д остају на дужности и после избора нових чланова од свог изборног тела, док друго изборно тело не изабере своје чланове у савет после чега се нови савет конституише.

Члан 26

Савет се састаје на редовне седнице на позив председника савета.

Председник савета сазива седницу увек кад то затражи управни одбор Коморе или једна трећина чланова савета.

Ако сазив седнице затражи једна трећина чланства дужни су тај захтев поставити председнику савета писмено са назнаком дневног реда и овај захтев својеручно потписати.

Члан 27

У позиву на седницу мора бити означено место, дан и час када се има савет састати, као и дневни ред седнице.

У надлежност савета, осим задатака набројаних у чл. 87 Закона о адвокатури, спада још и:

1) да се стара о правилним односима између адвокатуре органа правосуђа и органа државне власти и управе, те да даје своје препоруке за усклађивање тих односа;

2) да даје предлоге и мишљења органима државне власти и државне управе у циљу осигурања адвокатима услова за вршење адвокатуре.

Члан 28

Административне послове савета врши канцеларија Коморе под руководством секретара савета.

3. УПРАВНИ ОДБОР

Члан 29

Управни одбор састоји се од претседника, његовог заменика и девет чланова, рачунајући ту и једног претставника адвокатских приправника.

Управни одбор састаје се у седнице којима руководи претседник, а у његовој отсуности заменик претседника. У случају спречености претседника и његовог заменика управни одбор ће одредити једног свог члана за вршење њихових функција у отсуности.

Управни одбор бира из својих редова секретара, благајника и референте за поједина питања, као и чланове дисциплинске комисије (чл. 104 ст. 3 Закона о адвокатури).

Члан 30

У управни одбор улази и један претставник адвокатских приправника изабран од Организације адвокатских приправника, а коме престаје функција у управном одбору кад изгуби својство адвокатског приправника или када га његова организација опозове. У овом случају Организација адвокатских приправника бира свог новог претставника у управни одбор.

Члан 31

У надлежност управног одбора осим задатака предвиђених Законом о адвокатури у чл. 93 и осталим прописима спада још и:

1) вршење непосредног надзора над радом адвоката и адвокатских приправника;

2) организовање и одржавање састанака и конференција адвоката и адвокатских приправника међусобно, као и са другим организацијама правосуђа;

3) постављање привремених заменика болесним и отсутним адвокатима, као и оним адвокатима којима је обустављено право на вршење адвокатуре;

4) постављање преузиматеља адвокатских канцеларија умрлих адвоката и оних којима је престало право на адвокатуру;

5) извршивање одлука о кажњавању због мањих повреда дужности и мањих повреда угледа адвоката као и правоснажних пресуда дисциплинског суда;

6) давање упутстава за рад радним одборима адвоката и адвокатских приправника и контролисање њиховог рада;

7) руковођење материјалним пословањем Коморе;

8) састављање годишњег прорачуна и завршних рачуна Коморе и подношење ових на одобрење скупштине, као и вршење вирмана између појединих ставака прорачуна за случај потребе;

9) вршење послова у вези социјалног осигурања адвоката;

10) управљање свим фондовима који постоје у Комори или чије је управљање поверено Комори;

11) одређивање уређивачког одбора „Гласника“ Адвокатске коморе, давање смерница уређивачком одбору за уређивање „Гласника“ и вршење свих послова материјалне природе у вези са издавањем часописа;

12) сходно Правилнику о награђивању адвоката одлучивање по питањима примене Правилника и Тарифе о награди адвоката;

13) заснивање радног односа са службеницима Коморе;

14) расписивање конкурса за стипендирање студената и награђивање адвокатских приправника и избор ових, и

15) вршење свих других послова који нису у надлежности других органа Коморе.

Члан 32

Пратећи рад адвоката и адвокатских приправника, а ради предузимања мера за правилно вршење адвокатуре управни одбор је овлашћен:

1) да указује на недостатке у раду појединих адвоката и адвокатских приправника;

2) да од адвоката и адвокатских приправника затражи обавештења и податке који се односе на вршење њиховог рада.

Члан 33

Адвокат који закључи уговор са народним одбором или друштвеном организацијом за вршење правне службе дужан је такав уговор одмах да достави управном одбору Коморе.

Члан 34

Управни одбор се стара о стручном уздизању адвоката и адвокатских приправника организовањем течајева, семинара, предавања, издавањем часописа и других повремених публикација.

Члан 35

Комора материјално помаже адвокате и адвокатске приправнике и породице умрлих адвоката и адвокатских приправника у оквиру постојећих прописа и средстава Коморе, о чему одлучује управни одбор.

Члан 36

Управни одбор се стара о правилном распореду при предлагању адвоката за браниоце по службеној дужности и заступнике сиромашних странака.

4. КОМИСИЈА ЗА ПРЕГЛЕД ФИНАНСИКОГ ПОСЛОВАЊА

Члан 37

Скупштина бира комисију за преглед финансиког пословања од три члана, који између себе бирају претседника.

Комисија је дужна да најмање два пута годишње прегледа новчано пословање Коморе и завршни рачун и да о свом налазу подноси сваке године извештај скупштини Адвокатске коморе и предлог о давању разрешнице управном одбору.

5. ДИСЦИПЛИНСКИ СУД

Члан 38

У надлежност дисциплинског суда спадају сви послови наведени у Закону о адвокатури.

Члан 39

Скупштина Адвокатске коморе бира претседника, заменика претседника и дванаест чланова дисциплинског суда.

Претседник дисциплинског суда распоређује рад у дисциплинским стварима, одређује састав већа и руководи радом суда уопште. Ако је претседник спречен замеђује га заменик претседника.

Претседник дисциплинског већа одређује место дан и час дисциплинске расправе.

Записничара одређује претседник дисциплинског већа за сваки поједини случај.

У вршењу дисциплинског суђења судије су независни и суде по Закону, примењујући у поступку аналогно начела кривичног поступка уколико Закон о адвоактури није друкчије одредио.

6. ДИСЦИПЛИНСКИ ТУЖИЛАЦ

Члан 40

Скупштина бира дисциплинског тужиоца и два заменика.

Дисциплински тужилац води послове лично, или преко својих заменика који су дужни придржавати се његових упутстава.

Дисциплински тужилац може вршење појединих послова у извиђајном поступку поверити и другом члану Коморе у првом реду претседнику радног одбора одговарајућег места, или за обављање ових послова замолити надлежни суд, ако се ради о извиђајима ван седишта Коморе.

5. РАДНИ ОДБОРИ

Члан 41

У циљу унапређења и извршења задатака адвокатуре организују се у свим местима у којима има најмање пет адвоката и адвокатских приправника радни одбори адвоката и адвокатских припрвника, који ће на своме подручју обављати послове поверене од савета и управног одбора Коморе, као и послове за које су надлежни према овом статуту.

Адвокате и адвокатске приправнике из места у коме нема пет адвоката и адвокатских приправника управни одбор може прикључити најближем радном одбору, а може и два или више радна одбора да групише у један, водећи рачуна о близини места и о саобраћајним везама.

Члан 42

Радни одбор сачињавају сви адвокати и адвокатски приправници са подручја тога одбора.

Члан 43

Пословима радног одбора руководи извршни одбор радног одбора адвоката и адвокатских приправника, који се састоји од претседника, секретара и благајника, који се сваке године бирају на годишњој конференцији радног одбора.

Члан 44

Радни одбор претставља претседник радног одбора. Сваки радни одбор осигурава своја материјална средства за рад.

Члан 45

Задаци радних одбора су:

- 1) да извршују одлуке и упутства органа Коморе;
- 2) старају се о осигурању услова за правилно вршење адвокатуре у духу упутстава савета, управног одбора и других органа Коморе;
- 3) старају се о стручном усавршавању адвоката и адвокатских приправника, као и о развијању адвокатске етике;
- 4) дају мишљења и предлоге о свим актуелним питањима адвокатуре, као и о питањима локалног значаја органима Коморе.

Члан 46

Радни одбори одржавају једанпут годишње своју годишњу конференцију. Радни одбори одржавају пленарне радне састанке на којима се води записник чији се препис доставља управном одбору Коморе, као и препис записника са годишње конференције. О дану и месту одржавања годишње конференције извршни одбор радног одбора је дужан да обавести управни одбор Коморе најмање 15 дана пре одржавања. Радни одбор је дужан да сваке године пред одржавање годишње конференције достави управном одбору Коморе извештај о своме раду.

Члан 47

Управи одбор Коморе може прописати ближа упутства за рад радних одбора.

Ш. ДЕО

ПРАВА И ДУЖНОСТИ АДВОКАТА И АДВОКАТСКИХ ПРИПРАВНИКА ПРЕМА КОМОРИ

1. ЧЛАНСТВО У АДВОКАТСКОЈ КОМОРИ

Члан 48

Чланство Коморе стиче адвокат уписом у именик адвоката Коморе.

Упис се тражи писмено молбом којој молилац прилаже доказе о постојању законских услова за упис.

Даном уписа у именик адвоката стиче сва права и дужности адвоката, као и права и дужности према Комори предвиђена Законом о адвокатури и овим статутом.

Упис у именик адвоката се може извршити пошто адвокат да свечану изјаву пред претседником управног одбора Коморе у смислу лч. 32 Закона о адвокатури, плати уписнину и чланарину као и прописане таксе, а претседник управног одбора тада му издаје решење о упису.

Члан 49

Адвокат је дужан да плаћа уредно чланарину и друге доприносе Комори које утврди скупштина Коморе. Дужан је да плаћа чланарину и доприносе које утврди годишња конференција радног одбора адвоката и адвокатских приправника на чијем подручју се налази његова канцеларија.

Адвокат је дужан да плаћа уредно допринос за социјално осигурање адвоката.

Члан 50

Адвокат је дужан да плаћа чланарину и друге доприносе као и допринос за социјално осигурање уредно и на време. Неплаћење или неуредно плаћање чланарине, доприноса и доприноса за социјално осигурање повлачи дисциплинску одговорност, а у нарочито тешким случајевима и обуставу вршења адвокатуре.

Члан 51

По упису у именик адвоката Комора издаје адвокату легитимацију која му уз решење служи као доказ чланства у Комори.

Образац ове легитимације прописује управни одбор Коморе.

За случај промене седишта канцеларије Комора ће ову промену унети и оверити у легитимацији.

Кад адвокату престане право на вршење адвокатуре, дужан је да без одлагања врати легитимацију Комори.

Члан 52

Сваки адвокат има право и дужност да присуствује скупштинама Коморе и да прихвати или одбије избор у њене органе. Он има право да бира органе Коморе, да на скупштини узима реч, да ставља предлоге и да гласа по свим питањима која су стављена на дневни ред.

Члан 53

Адвокат је дужан свим органима Коморе да даје обавештења и податке који се односе на вршење адвокатских послова уколико се не ради о питању дужности чувања адвокатске тајне.

Адвокат је дужан да на захтев органа Коморе поднесе извештај о раду адвокатског приправника који је код њега на вежби.

По завршеној вежби дужан је адвокат да одјави адвокатског приправника у року од 8 дана и да поднесе извештај о његовом раду управном одбору Коморе.

Члан 54

Адвокат је дужан да се прими заступања сиромашних странака када га за то одреди управни одбор Коморе или надлежан суд. Ово исто важи за случај кад је одређен за браниоца по службеној дужности.

Члан 55

Када је адвокат спречен да врши адвокатуру због болести или одсуства дужан је о томе да обавести управни одбор Коморе са назнаком свога заменика из редова адвоката. Уколико не одреди свога заменика овога ће ако има за то потребе одредити управни одбор Коморе.

Члан 56

Адвокату коме је обустављено вршење адвокатуре у смислу одредаба закона именује управни одбор Коморе привременог заменика из редова адвоката првенствено са седиштем канцеларије у истом месту.

Ово именовање врши управни одбор истим решењем којим одлучује о обустави вршења адвокатуре.

Привремени заменик има сва права која је имао адвокат кога замењује без посебног пуномоћја странке.

Члан 57

Ако адвокату престане право на вршење адвокатуре управни одбор Коморе му одређује преузиматеља канцеларије истим решењем којим утврђује да је наступио случај престанка права на вршење адвокатуре.

Преузиматељ је овлашћен и дужан да заступа без посебног пуномоћја интересе странака бив. адвоката, а да их најкасније у року од 60 дана обавести о престанку адвокатуре њиховог заступника и стави им на расположење списе уз упозорење да послове које је водио брисани адвокат могу наставити било по ком другом адвокату.

Члан 58

Управни одбор Коморе дужан је у року од месец дана од дана ступања на снагу овог статута да донесе и објави правилник о постављењу и вршењу дужности привремених заменика и преузиматеља адвокатских канцеларија.

2. АДВОКАТСКИ ПРИПРАВНИЦИ

Члан 59

Одредбе овог статута које се односе на дужности адвоката аналогно важе и за адвокатске приправнике.

Адвокатска комора издаје адвокатском приправнику легитимацију која му служи као доказ да је уписан у именик адвокатских приправника и да је на вежби у одређеној канцеларији.

Образац ове легитимације прописује управни одбор Коморе.

Приликом промене вежбе адвокатски приправник је дужан да о томе обавести управни одбор Коморе у року од 8 дана.

У легитимацију адвокатског приправника управни одбор уписује промену праксе у адвокатској канцеларији и исту оверава.

По престанку својства адвокатског приправника адвокатски приправник је дужан легитимацију вратати Комори.

Члан 60

На позив органа Коморе адвокатски приправник је дужан да пружи сва обавештења о своме раду нарочито у погледу обављене приправничке праксе.

Члан 61

Органи Коморе пружају потребну помоћ у раду Организације адвокатских приправника, а буџетом Коморе се осигуравају и извесна материјална сретства овој.

IV ДЕО

ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 62

Сваки адвокат мора имати четвртасти печат. У печату може стајати име адвоката са научним или академским степеном д-р ако га има, седиште његове канцеларије и специјалност ако му је призната.

Члан 63

Управни одбор ће најкасније за месец дана по одобрењу овог статута прописати образац особног листа (чл. 10 статута), а у сагласности са препорученим обрасцем од стране Савеза адвокатских комора Југославије.

Члан 64

Овај статут ступа на снагу кад га одобри Извршно веће Народне скупштине Аутономне покрајине Војводине, а до тога дана примењују се ранија Правила Адвокатске коморе АПВ — уколико нису у противности са Законом о адвокатури.

ПРЕДЛОГ

ПОСЛОВНИКА ЗА РАД СКУПШТИНЕ АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ У АУТОНОМНОЈ ПОКРАЈИНИ ВОЈВОДИНИ У НОВОМ САДУ

Члан 1

Скупштину отвара претседник управног одбора Коморе или његов заменик у заказано време, према сазиву скупштине.

Ако претседник, или његов заменик, утврди да на скупштини није било приликом отварања присутна половина чланова одгађа скупштину на један сат у смислу члана 20 ст. 2 статута Коморе.

Члан 2

Пошто је претседник, или његов заменик, отворио скупштину и утврдио да је способна да доноси пуноважне закључке приступа се избору радног претседништва.

Радно претседништво се састоји од три члана од којих је први члан претседник.

Радно претседништво управља радом скупштине од свога избора.

Члан 3

Избор радног претседништва се обавља јавним гласањем већином гласова или аklamацијом ако има само један предлог, а уколико има више предлога релативном већином.

Члан 4

Изабрано радно претседништво преузима вођење скупштине по свом избору, те предлаже скупштини на усвајање дневни ред који је при сазиву скупштине објављен као и евентуалну надопуну.

Члан 5

Функције радног претседништва су почасне и временски ограничене док траје рад скупштине.

Члан 6

У допуни дневног реда могу се расправљати само они предлози који су писмено упућени скупштини најмање осам дана пред рад скупштине и то путем управног одбора Коморе или оног органа Коморе који је скупштину сазвао. Ако би у току рада скупштине настала потреба да се бирају неки органи Коморе, а на дневном реду није предложена тачка за те изборе, радно претседништво је дужно да предложи допуну дневног реда са тим изборима.

Ако скупштина усвоји могу се расправљати и остали предлози поднети писмено на почетку скупштине од 50 чланова Коморе.

Члан 7

Избором радног претседништва управља претседник управног одбора или његов заменик, који је отворио скупштину.

Заједно са избором радног претседништва од три члана скупштина бира два записничара, два оверача записника и три бројача гласова уколико на дневном реду има избора, по истој процедури по којој се врши избор радног претседништва.

Члан 8

Скупштина расправља најпре о тачкама дневног реда, а затим о даљим евентуалним предлозима.

Реч додељује председавајући за сваку тачку по реду пријаве говорника.

Члан 9

Сваки присутни члан може учествовати у стављању предлога и у дискусији.

Сваки члан скупштине може ставити предлог да се ограничи време говора или да се закључи расправљање по поједином питању. О таквом предлогу се одмах гласа без дискусије.

Члан 10

После расправљања председавајући одређује гласање.

Ако има више предлога ставља се на гласање најпре онај предлог по примању кога отпадају остали. Иначе ће о реду одлучивати председавајући скупштине.

Скупштина одлучује већином гласова. Гласање се врши било дизањем руку било устајањем. Ако такав начин гласања не да јасан резултат може председавајући одредити поименично гласање.

Члан 11

За извршење појединих задатака током рада скупштине може радно претседништво да именује референте или пак скупштина може да изабере посебне комисије.

Члан 12

Претседавајући скупштине даје реч, одржава ред на скупштини објављује закључке скупштине као и резултате гласања. У сврху одржавања реда радно претседништво је овлашћено да нарушиоца реда опомене, да му по потреби одузме реч, а у тежим случајевима таквог учесника може удаљити са скупштине.

Члан 13

Органи Коморе које бира скупштина чланови савета, које бира скупштина Коморе, председник и његов заменик и чланови Управног одбора, чланови комисије за преглед финансиског пословања, председник дисциплинског суда, његов заменик и чланови дисциплинског суда, дисциплински тужилац и његови заменици и чланови већа Врховног суда као другостепеног дисциплинског суда, које бира скупштина — бирају се по кандидатским листама.

Кандидатску листу могу предложити писмено радном претседништву скупштине најмање 10 чланова присутних на скупштини. Свака кандидатска листа мора бити тако састављена да садржи потребан број кандидата за све органе Коморе и потписе свих предлагача.

Предате кандидатске листе које су исправно састављене ставиће се на дневни ред. Неисправно састављену листу одбациће радно претседништво.

Гласање је тајно. Ако је поднета једна листа одлуком већине присутних избор се може извршити и јавним гласањем.

Ако су предложене две листе изабрана је она која је добила већину гласова, односно ако је предложено више листа, изабрана је она која је добила релативну већину гласова, тј. највећи број гласова.

Предајом листе на гласачком месту сматра се да је чласач гласао у целини за листу коју је предао.

Члан 14

О раду скупштине води се записник који потписују чланови радног претседништва и записничари као и два оверача записника.

У записник се у главним цртама уноси ток читаве скупштине као и одржани дневни ред, предлози, питања, говорници и резултат гласања. О евентуалним примедбама учесника на састав записника одлучује наредна скупштина.

Члан 15

Овај је пословник обавезан за рад скупштине Адвокатске коморе у Аутономној покрајини Војводини.

Члан 16

Овај пословник ступа на снагу даном и часом усвајања од стране скупштине.

„ГЛАСНИК” излази сваког месеца. / Издавач и власник: Адвокатска комора за АПВ, Нови Сад, Змај Јовина 20. / Уређује Одбор. / Одговорни уредник: Ботић Милорад, адвокат Нови Сад, Народних хероја бр. 6. / Текући рачун код Народне банке бр. 300-Т-403. / Штампала: штампарија „Коста Шокица” Нови Сад.

